

Arkeologiske undersøkingar i 2017 i samband med forskingsprosjektet *Stone Age Demographics multi-scale exploration of population variations and dynamics*

Synfaring på Årøya, Alta Kommune, Finnmark Fylkeskommune

Årøya sett frå Vestsida av Altafjorden. Husa til venstre på øya er ved lokaliteten Vika.

Jan Magne Gjerde

Tromsø, desember 2019

Innhald

Innhald.....	1
Innleiing	2
Strategi og metode.....	2
Oversikt over synfaring og prøvestikk.....	3
Katalogisering.....	3
Nye kulturminne på Årøya	5
Automatisk fredete kulturminner	6
Buplassfunn	6
ID 239650 – Rødbergan - steinalderlokalitet	6
ID 237255 – Storbukta i Vika - steinalderlokalitet.....	12
ID 239656 – Vika I - steinalderlokalitet	14
ID 239657 – Vika II - steinalderlokalitet	14
ID 239658 – Varneshaugen I - steinalderlokalitet	15
ID 239660 – Varneshaugen II - steinalderlokalitet	18
ID 239668 – Svinbukta – steinalderlokalitet.....	21
ID 239666 – Langstrand I - steinalderlokalitet	21
ID 239667 – Langstrand II - steinalderlokalitet	22
ID 239671 – Storstua II – steinalderlokalitet.....	25
ID 239673 – Storstua III – steinalderlokalitet	27
Hellemaleri	27
ID 230595-0 Årøya 1.....	27
Kontrollsynfaringar av tidlegare kjente kulturminne og synfaringar utan funn på Årøya i samband med Stoned prosjektet	34
ID 59893 – Årøya - steinalderlokalitet med tufter	34
ID 28416 Årøya - Kongshus - steinalderlokalitet	35
ID 239676 Kongshus - steinalderlokalitet.....	36
Området Brensvikhaugen og Mortensnes	37
Området Stigevik aust for Fingernes	38
Oppsummering.....	38
Referansar	38

Innleiing

I samband med forskingsprosjektet *Stone Age Demographics: multi-scale exploration of population variations and dynamics*, NFR prosjektnummer 261760, gjennomførte prosjektet registrering på Årøya, Alta Kommune, Finnmark Fylkeskommune. Undersøkinga fant stad i uke 32, 2017.

Formålet med undersøkingane var datainnsamling til forskingsprosjektet. Hovudfokus er å kartlegge busetnadsspor og andre arkeologiske spor frå steinalder.

Årøya er den einaste større øya i Altafjorden. Den ligg gunstig til for busetnad frå steinalderen og det var registrert relativt få funn på Årøya før prosjektet starta. Potensialet for funn og nytteverdien for prosjektet gjorde at denne øya var valt ut for synfaring etter kulturminne i høve til prosjektet.

Undersøkingane varte frå 6. august til 11. august. Registrantar var Charlotte Damm, Jan Magne Gjerde, Marianne Skandfer og Kenneth Webb Vollan. Charlotte Damm og Jan Magne Gjerde hadde 5 dagar i felt, medan Marianne Skandfer og Kenneth Webb Vollan hadde 4 dagar i felt. Jan Magne Gjerde og Charlotte Damm køyrde frå Tromsø til Årøya søndag 6. August, medan Marianne Skandfer og Kenneth Webb Vollan kom med fly måndag 7. August. Marianne Skandfer og Kenneth Webb Vollan returnerte til Tromsø med fly 10. August, medan Charlotte Damm returnerte til Tromsø etter befaring med Jan Magne Gjerde på Isnestoften i Alta Kommune og Jan Magne Gjerde returnerte 12. August. Feltarbeidet vart gjennomført utan nemneverdige problem. Men sidan Årøya ligg på ei øy var det begrensa med ferjeruter og at den ikkje alltid hadde oppdatert ferjerute var litt utfordrande.

I tillegg vart det gjort botaniske undersøkingar ved uttak av borkjerne ved Nesservatnet Dette vart utført den 11. August ved Inger Greve Alsos, Tony Brown og Peter Heinzmann frå ECOGEN¹ prosjektet ved UiT.

Rapporten omskriv og dokumenterer kulturminne registrert under feltarbeidet på Årøya².

Strategi og metode

Forarbeidet for synfaringa var å gå gjennom tidligare registrete kulturminne på Årøya. Dette vart gjort ved ein gjennomgang av Askeladden. I tillegg vart det skrive ut kartblad for heile Årøya slik at vi kunne nytte oss av desse når vi var i felt. På denne måten kunne vi kartlegge dei områda vi ville fokusere på under synfaringa. Forarbeidet omfatta og gjennomgang av tilgjengelege geologiske data som kunne vera nyttige i høve til synfaringa. Under feltarbeidet køyrde me alle tilgjengelege vegar og traktorvegar og stoppa ved høve for å sjå betre der det var mogeleg å danne seg inntrykk av landskapet.

Me nytta og båt på kvelden tysdag den 08. August for å få ein oversikt over øya frå sjøen og visuelt synfarte me potensielle områder det var verdt å investere meir tid i. Dette gav eit utfyllande syn på øya, landskapet og gav og nyttig informasjon i høve til nokre av dei kjende og nye lokalitetane.

Det vart og nytta intervju ved at ein brukte tid til å prate med, spørje ut lokale og gardbrukarar i dei aktuelle områda. I tillegg fekk me mykje informasjon av Gunnar Iversen som vaks opp på Årøya og hadde god kjennskap til kulturminne på Årøya gjennom stor lokalhistorisk interesse. Gunnar Iversen

¹ Ecogen change and species persistence over time: a genome-based approach

² Etter prosjektet si synfaring som omskrive i denne rapporten har Sametinget og Finnmark Fylkeskommune registrert eit område nordvest på Årøya i samband med forvaltning ved potensiell utbygging i området. Det vart da funne ei gammetuft ved Gamvika med ID 231414-0 Gambukta. I tillegg vart det funne steinalderlokalitet Vika 3 (Askeladden ID) og lokalitet ID Rødbergan har fått ny lokalitetsavgrensing.

kom og ein dag til Årøya og gjekk gjennom det han kjente til når det kom til dei ulike områda på Årøya i høve til kulturminne.

Når det kjem til den kulturhistoriske undersøkinga nytta me to undersøkingsmetodar: overflateregistrering og prøvestikking. Overflateregistrering innebar visuell inspeksjon av landskapet. Det føregjekk ved at registrantane systematisk undersøkte terrenget for å få auge på kulturminne. Ved overflateregistrering vart det og sjekka grundig i områder med moderne inngrep, som t.d. nydyrking der ein av buplassane frå steinalderen ved Rødbergan synt seg i skjeringa mellom original markoverflate og nydyrking. Overflateregistrering inkluderte og små markinngrep ved bruk av jordbor (ei om lag 1 meter lang metallstong der det er frest ut eit spor) Ved hjelp av denne kan ein påvise kulturlag, men og steinsetjing i undergrunnen, til dømes ved eldstadar. Alle registrerte funn vart dokumentert gjennom omskriving, oppmåling, fotografi og GPS-posisjon. Det vart nytta CPOS for nøyaktig kartfesting.

Prøvestikking vart nytta for å påvise kulturminne som ikkje er synleg på markoverflata. Dette gjeld primært lokalitetar frå steinalder og tidleg metalltid. Metoden inneber at ein grev ruter på omlag 40 X 40 cm ned til undergrunnen eller berggrunnen. Massane vert så, avhengig av innhald og konsistens, gjennomgådd visuelt eller tørrsålda gjennom såld med 2 mm netting (eksempel prøvestikk PS35 ved lokaliteten Storstua II). Den sterkaste indikatoren på forhistorisk aktivitet er funn av reiskap, restar etter reiskapstilverking, brente bein, oker og/eller kull. Utbreiinga av dei funnførande og funntomme prøvestikka relaterer seg til ein lokalitet. Etter undersøkinga vart prøvestikka fylt att, målt opp med GPS (CPOS). Eventuelle positive prøvestikk vart teikna i profil og fotografert der dette var relevant. Alle prøvestikk vart gjeve individuell nummerering.

Feltarbeidet på Årøya var prega av veldig godt ver med sol og tidvis lett overskya gjennom heile synfaringa. Den store variasjonen i deltakarane erfaring var særst nyttig i synfaringa.

Oversikt over synfaring og prøvestikk

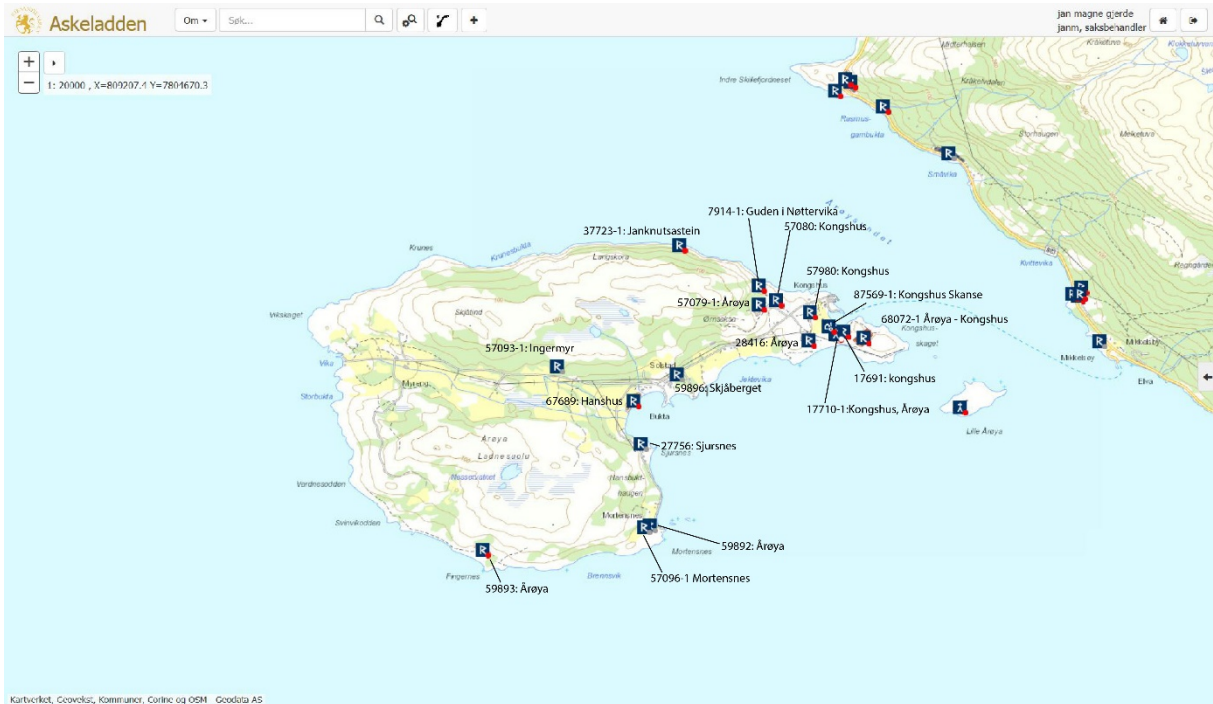
Sidan austenden av øya var relativt godt registrert med tanke på steinalder, med ein del funn og kjente tufter i tillegg til ei utgraving ved ei av tuftene (Sommerseth 1995) og studiar av kart og grov terrenggjennomgang i felt vart feltarbeidet intensivert i dei lovande områda sør og vest på Årøya. I tillegg var det bratte berglandskapet i nord ikkje gunstig for busetnad og vart heller ikkje prioritert under registreringa. Ein oversikt over øya vart og synfart frå båt der me kunne sjå landskapet frå sjøen og eventuelt peike ut lovande områder til vidare undersøking på land. Dei lovande områda vart visuelt synfart og det vart tatt prøvestikk der det vart vurdert hensiktsmessig. Andre områder som peika seg ut der det kunne vore tatt fleire prøvestikk var dei dyrka flatene særskilt i sørleg del av øya, men her sto graset høgt og pga. omroting ved pløying vart desse områda ikkje nemneverdig prioritert. Dette gjeld særleg området i Bukta og Jektevika. Ein oversikt over tidlegare kjente kulturminne på Årøya synt at det den austlege delen av øya hadde ein del kulturminne med ein konsentrasjon i området heilt aust ved Kongshus, medan det var fritt for kulturminne vest på øya (Figur 1) og samanlign med Figur 2 (kulturminne 2019 på Årøya) begge henta frå Askeladden.

Katalogisering

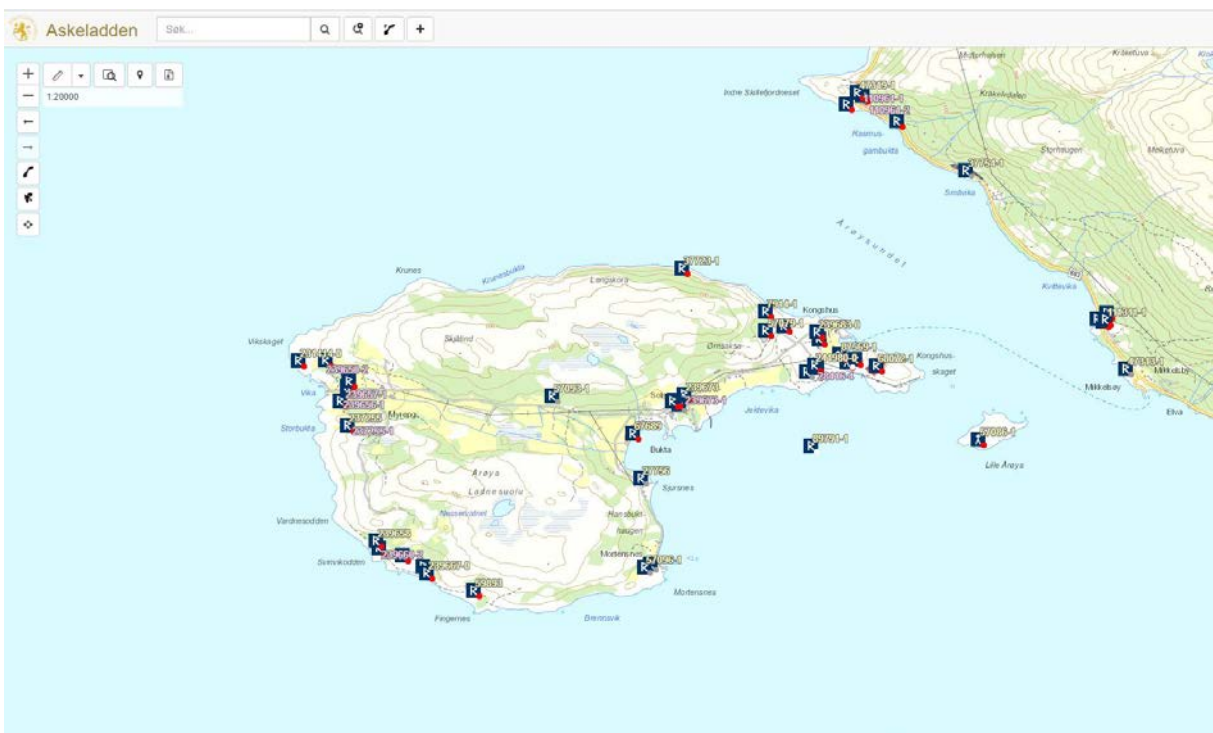
Funna er katalogisert i MUSITs gjenstandsbase. Jan Magne Gjerde har katalogisert materialet. Dei ulike lokalitetane har blitt tildelt unike museumsnummer. I hovudsak har katalogiseringa følgt utgravingsrapporten for Nyelv i regi av Tromsø Museum (Niemi og Oppvang 2018)

Slätte aretefakter er katalogisert etter morfologiske egenskaper og ikkje utifra teknologiske trekk. Materialet bestod i hovudsak av chert, kvarts, kvartsitt og skifer. Skifermateriet er klassifisert på form enten som reiskap (kniv, spiss, osv), avslag eller fragment, med vekt på om man ser om de er slipt eller ikkje. I tillegg er det, der det er tydelig, lagt inn farge på skifermateriet som potensielt kan si noko om

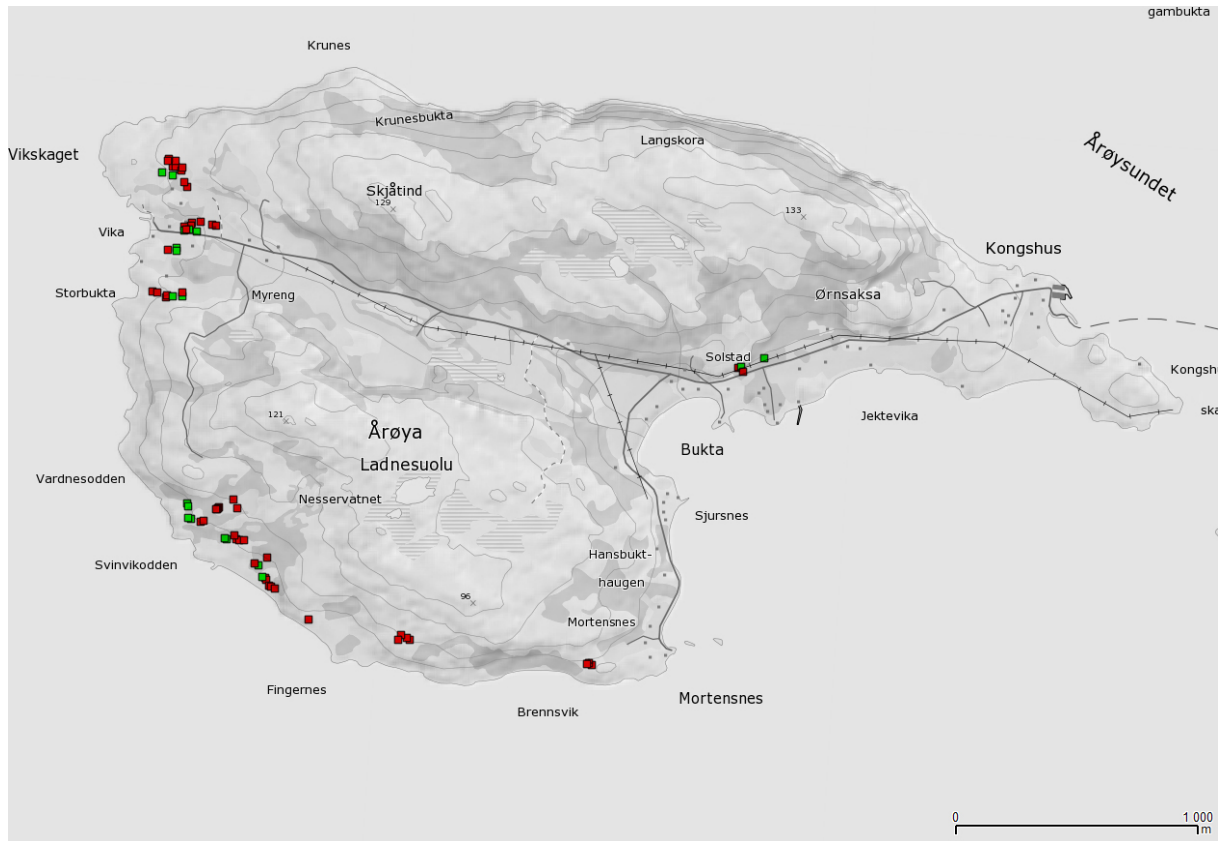
kvar skiferen kommer frå. Fargen er ført inn under feltet «spesmateriale». Chert, Kvarts og Kvartsitt er delt inn etter størrelse der man har nytta kategoriene 0-2cm, 2-5cm og over 5cm som vart ført inn i variant.

Figur 1 Oversikt over kjente kulturminner før synfaringa på Årøya. Grunnlag for kulturminne og kartgrunnlag frå Askeladden 3.0. Illustrasjon ved Jan Magne Gjerde.

Figur 2 Oversikt over kjente kulturminner på Årøya Kartgrunnlag frå Askeladden 04.november.2019. Illustrasjon ved Jan Magne Gjerde.

Figur 3 Oversikt over prøvestikk tatt under feltarbeidet på Årøya. Dei positive prøvestikka er markert med grøn firkant og dei negative prøvestikka er markert med raud firkant. Illustrasjon ved Kenneth Webb Vollan.

Askeladden ID	Lokalitetsnavn	Ts.nr
239650	Rødbergan	Ts15916
237255	Storbukta i Vika	Ts15917
237656	Vika I	Ts15918
239657	Vika II	Ts15919
239658	Varneshaugen I	Ts15920
239660	Varneshaugen II	Ts15921
239668	Svinbukta	Ts15922
239666	Langstrand I	Ts15923
239667	Langstrand II	Ts15924
239671	Storstua II	Ts15925
239673	Storstua III	Ts15926
28416	Årøya - Kongshus	Ts15927

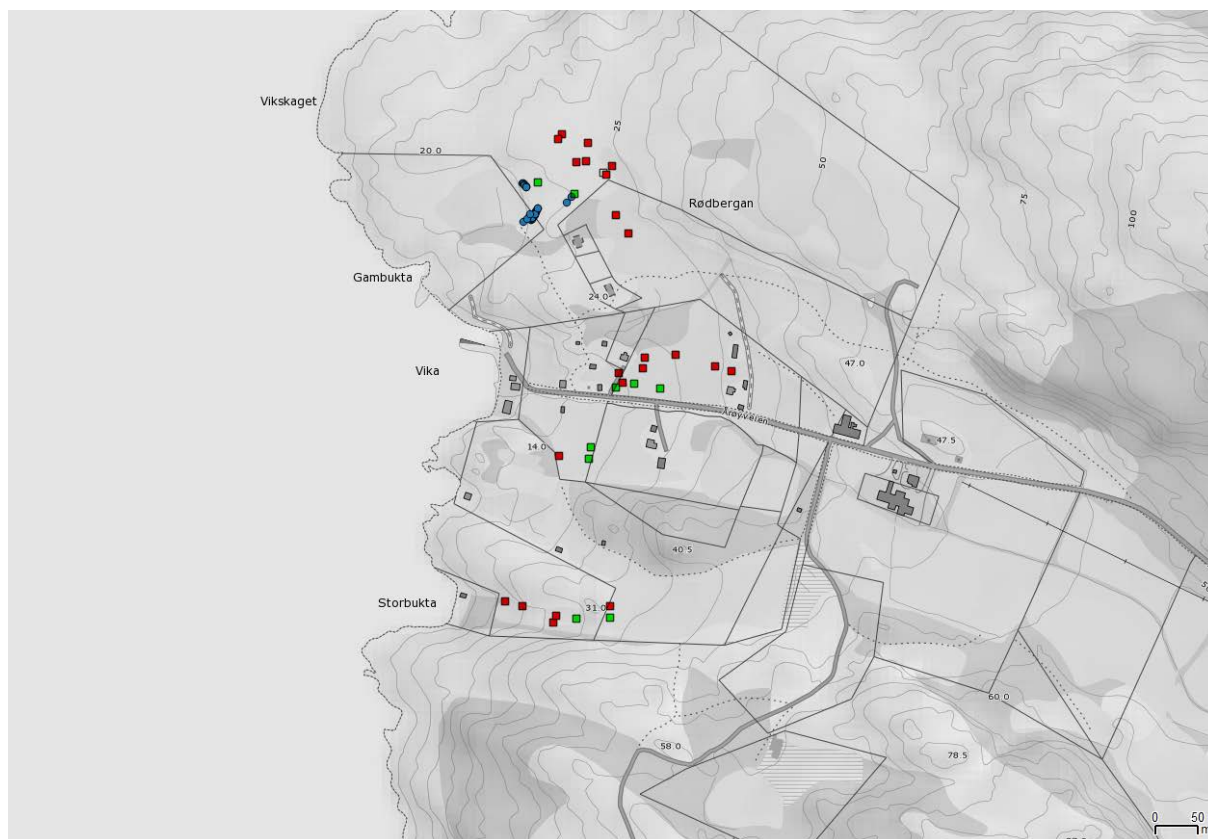
Figur 4 Oversikt over Askeladden ID og TS nummer i henhold til katalogisering av funnmaterialet.

Nye kulturminne på Årøya

I hovudsak kan ein seie at me fant nye buplassar i tre områder på øya. Det fyrste området ligg på nordvestleg del av øya med utgangspunkt i Vika. Vika er hovuddraget over øya som startar i Vika i Nordvest og endar i Bukta i Aust. Dette eidet eller draget mellom dei sentrale buktene ligg mellom Skjåtind og Nordhaugen i Nord og Vardneshøgda i Sør. Område 1 ligg ved Vika med lokalitetane Rødbergan, Storbukta i Vika, Vika og Vika II (sjå Figur 5). Område 2 ligg rett sør for Varneshaugen sør for Vardneshøgda og dei fyrste lokalitetane (Varneshaugen I og Varneshaugen II) ligg i draget og

området sør for Varneshaugen og rett nord for Vardnesodden / Svinvikodden og fortsett langs øya mot Langstrand ved Fingernes (Figur 3). Område 3 med lokalitetene Storstua (Storstua og Gintran under registrering) ligg N for Holmen og Skjåberget NØ for bukta inn mot hellaren rett N for garden Solstad (Figur 3).

Store delar av gunstige områder på Årøya har vore dyrka i nyare tid. Det er truleg at det har vore steinalderbusetnadar i andre områder enn dei som er synfarte. Dette gjeld særskilt i området ved Bukta og området mellom Bukta og Kongshus.

Figur 5 Oversikt over områder med positive prøvestikk med utgangspunkt i Vika med lokalitetene Raudbergan, Vika og Storbukta markert. Illustrasjon Kenneth Webb Vollan.

Automatisk fredete kulturminner

Til saman vart det registrert 12 nye lokalitetar med automatisk freda kulturminne under synfaringa på Årøya. Det omfattar 12 buplassar fra steinbrukande tid, mest truleg Yngre Steinialder og eit nytt bergkunstfelt bestående av hellemalingar. Desse er lagt inn i Askeladden med eige ID-nummer og skildra under i rapporten.

Buplassfunn

ID 239650 – Rødbergan - steinalderlokalitet

Lokaliteten Rødbergan ligg på vestsida av Årøya rett ovanfor Gambukta (Figur 6). Avstanden frå lokaliteten til sjøen ved Gambukta i SV er mellom 100 og 200m. Lokaliteten ligg på ei lett skrånande flate ned mot sjøen i SV, sjå tverrmål av lokaliteten i Figur 8. Mot NØ er lokaliteten avgrensa av lave, runda berg. Lokaliteten ligg mellom c. 15 og 20moh. Ved heva havnivå vil nok lokaliteten ha vært ei tilnærma skjerma bukt med gode hamneforhold og det vil ha vært god hamnemogeleghet mot SV. Delar av lokaliteten i SV er øydelagd av nydyrking og det er ikkje lett å sjå utstrekning av lokaliteten i SV grunna dette. Lokaliteten vart funne ved visuell overflaterregistrering der det vart funne avslag i

skjering mot dyrka mark der vart gjort funn av ein del skjørbrent stein og deretter avslag i skifer, forarbeid og et par reiskap, derav 1 slipt skiferpil. Funna i skjeringa vart funne mellom mellom c. 14 og 16 moh og PP50 på 17,25moh og PP49 på 19,79moh.

Profilen i skjeringa har under torva dels grå sand, dels rødbrent, og opptil 40cm tjukt lag med stein, til dels skjørbrent. Deretter oransje grus. Eit snitt mot nord i grøfta hadde 5-10 cm torv, 10 cm grå/rød sand, 10 cm gråbrun (-gul) sand med stein og under dette 10 cm med brunsvart lag med stein og gulbrun grus.

Det er ingen klare tufter verken i eller ovanfor (NØ) for skjæringa (med tilhørende grøfter).

Over slåttejorda er vegetasjonen prega av lyng. I NØ del av lokaliteten (omnemnt Rødbergan Øvre) under registreringa vart det tatt et prøvestikk (PSP50 under registrering Rødbergan PP1). Lagdelinga i prøvestikket var først 10cm torv, 8 cm gråbrun sand med mye småstein og nederst 7 cm gulbrun sand / grus med mye småstein (Figur 13). Det vart funne skiferavslag i det mellomste gråbrune laget. PS49 vart reinska fram i traktorvegen (Figur 14). Torva i PS49 var c. 5cm medan dei neste 15 cm bestod av grå sand/sandjord iblanda noen få småstein. Dei to positive prøvestikk i området definert som Raudbergan øvre, PP49 (PP2 i felt) og PP50 (PP1 i felt). Rett sørvest for PS49, vart det gjort overflatefunn markert med nummer F1 g F2 består av skifer. I PS50 vart det funne skifer og kvarts i øvre lag og skifer i nedre lag.

I tillegg vart det i traktorvegen ned til lokaliteten funne skjørbrent stein i kanten. Her vart det ikkje tatt vidare prøvestikk, men det vart definert som prøvestikk under innmåling utan andre funn. Dette er avmerkt i Figur 7.

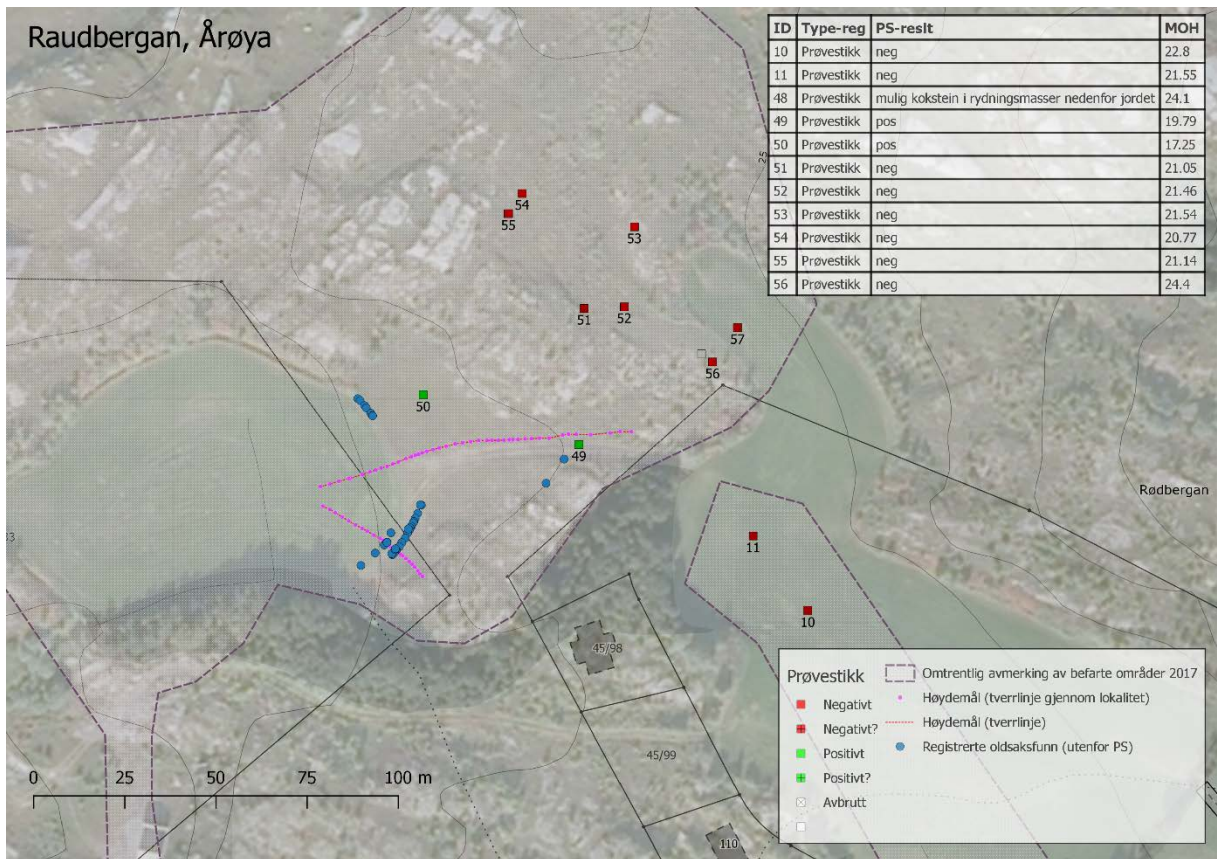
Funna i skjeringa/grøfta i N og S vart innmålt og samla inn(sjå Figur 9-Figur 11). Særskilt kan nemnast ein fin skiferspiss funne i F7 i N grøft (Figur 12). I Rødbergan grøft sør vart det samla inn 23 funn nummerert (F1-F23). Materialet bestod av stort sett av avslag i skifer, kvarts, chert og ein mogleg knakkestein. I Rødbergan grøft N vart det funne skifer, men og ein liten ansamling med trekull. Dei fleste av funna vart funne i sjakta / grøfta medan F1, F8, F13, F15 og F17 kom fram og vart funne i profilen i sjakta.

Funna på Rødbergan er katalogisert i gjenstandsbasen med Ts15916.

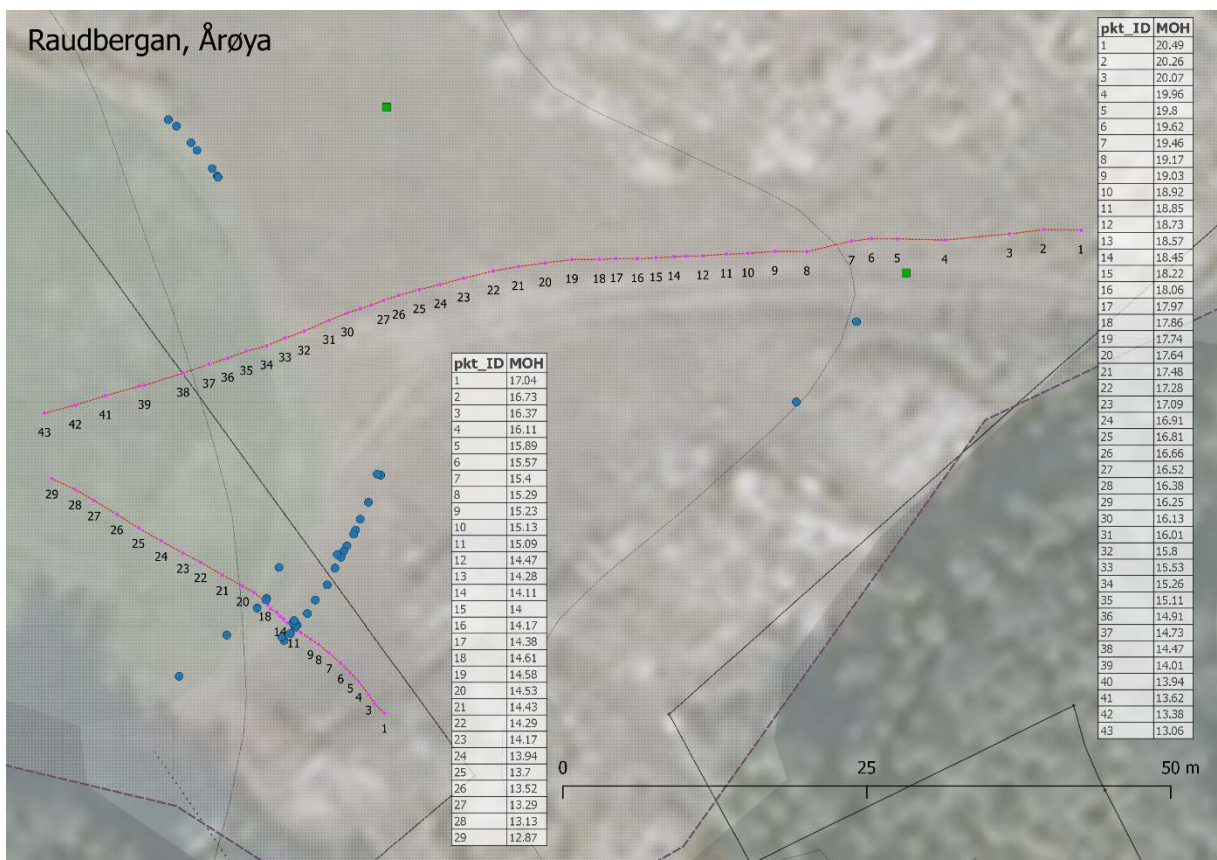
Seinare (i 2018 og 2019) har Finnmark Fylkekommune avgrensa lokaliteten i vest og endra lokalitetsutstrekning i Askeladden.

Figur 6 Oversikt over lokaliteten Rødbergan. Tatt mot V. Foto Charlotte Damm. P1050786.JPG

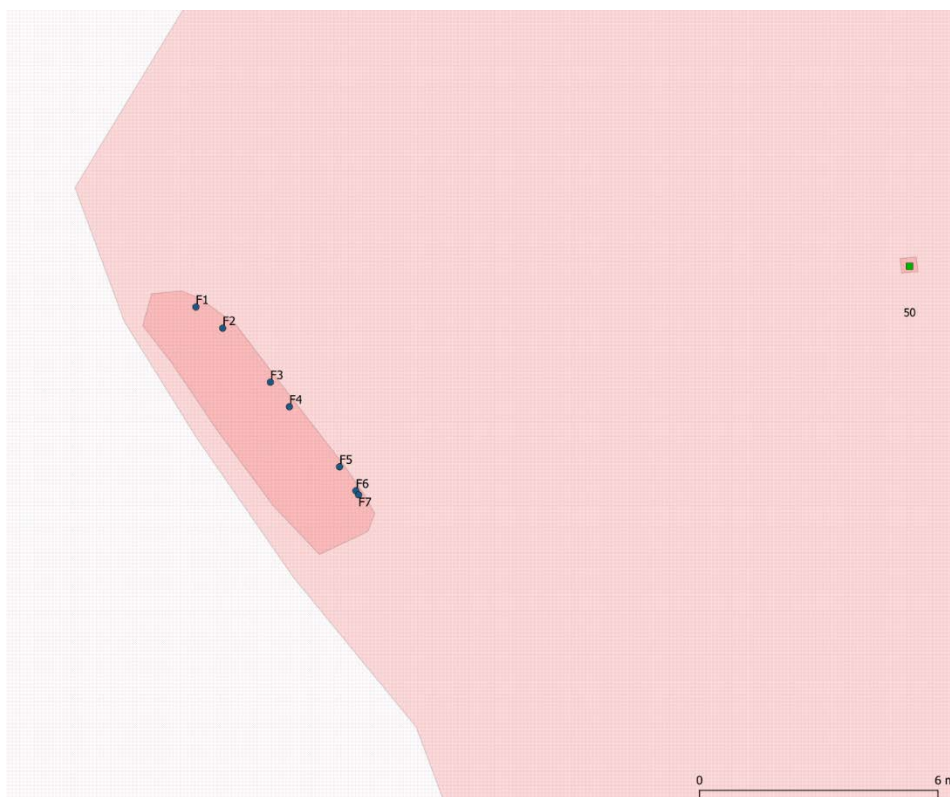
Figur 7 Oversikt over registrering ved lokaliteten Rødbergan. Illustrasjon Kenneth Webb Vollan.

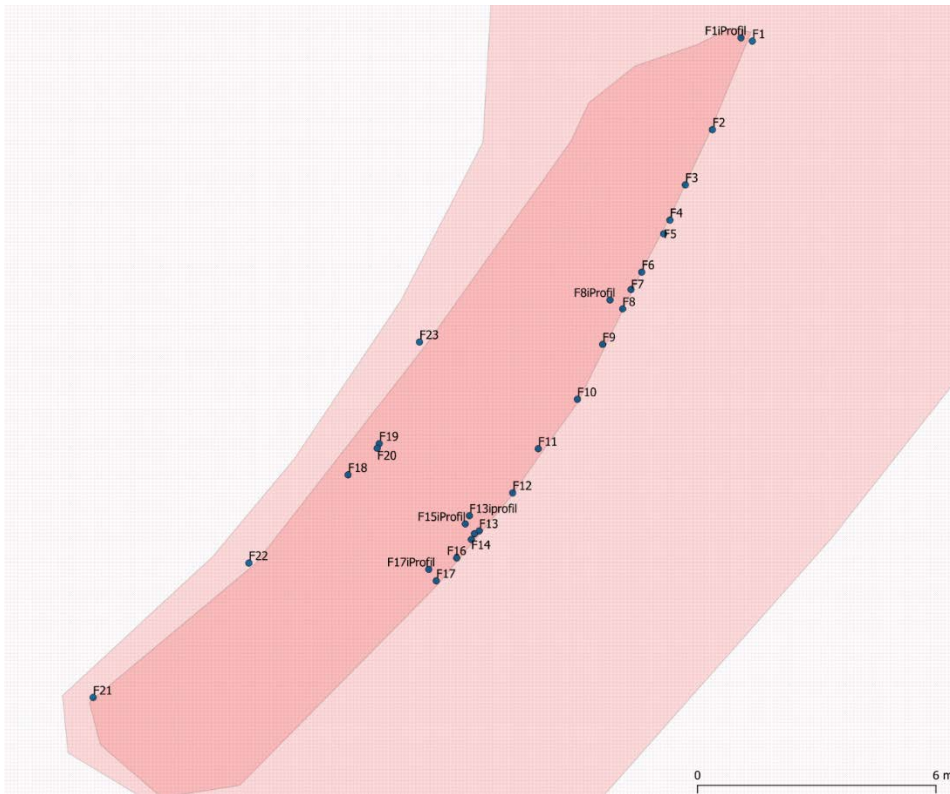
Figur 8 Tverrmål av lokaliteten Rødbergan. Illustrasjon Kenneth Webb Vollan.

Figur 9 Oversikt over funn i skjæringa mot dyrka mark, Raudbergan. Illustrasjon Kenneth Webb Vollan.

Figur 10 Oversikt over funnummer i sjakt Nord ved Rødbergan. Illustrasjon ved Kenneth Webb Vollan

Figur 11 Oversikt over funnummer i sjakt Sør ved Rødbergan. Illustrasjon ved Kenneth Webb Vollan.

Figur 12 Pilspissen i skifer som vart funne i Rødbergan grøft N (F7). Foto: Charlotte Damm.

Figur 13 PS50. Profil av Prøvestikk nr 50. Foto Charlotte Damm, P1050782.JPG

Figur 14 Funnområde for avslag i kjørespør med tilknytta prøvestikk PS49 med skjørbrent stein. Foto mot V. Foto Marianne Skandfer, IMG_1973.JPG..

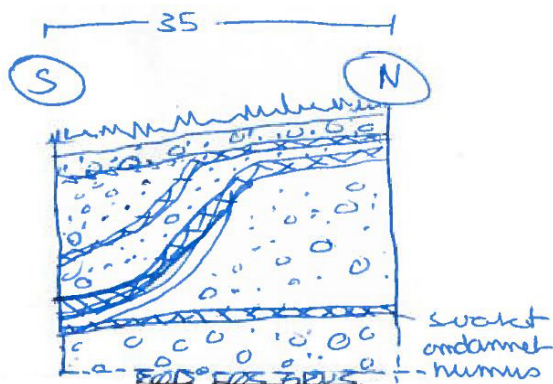
ID 237255 – Storbukta i Vika - steinalderlokalitet

Storbukta i Vika vart omnemnt som Storbukta under registrering. Storbukta er den sørlegaste av vikene på vestsida av Årøya (Figur 16 og Figur 17). Lokaliteten ligger i oppdyrka mark i slakt skråande terreng i helling mot Ø, med litt flatare parti mot Ø og avgrensa i S ved berget som går østover frå Vardneset. I N er lokaliteten avgrensa av berg. Det er dyrka heile flata som ikkje er berg i området. Lokaliteten ligger c. 130m frå sjøen ved Storbukta i vest. Lokaliteten ligger c. mellom 22 og 28moh med dei positive prøvestikka på 22,89moh (PP41) og 27,32moh (PP42). Storbukta i Vika vil ved heva havnivå ha vært ei smal bukt / daldrag på c. 30m i bredde godt i ly skjerma av berg og dertil gode hamnemuligheter. Heile området er oppdyrka. Prøvestikka viser pløying der det fleire steder er lag med leire og nokre stadar gammal markoverflate. Vanskeleg å vite kor de påførte massane kjem frå. Andre jorder i området er grøfta og pløgd for 3-4 år sidan (eller i 2010) ifølge informant gardbrukar Ole Rødberg som hadde dyrka jorda på Årøya. Det er og djupe grøfter med vassig rundt alle jorder.

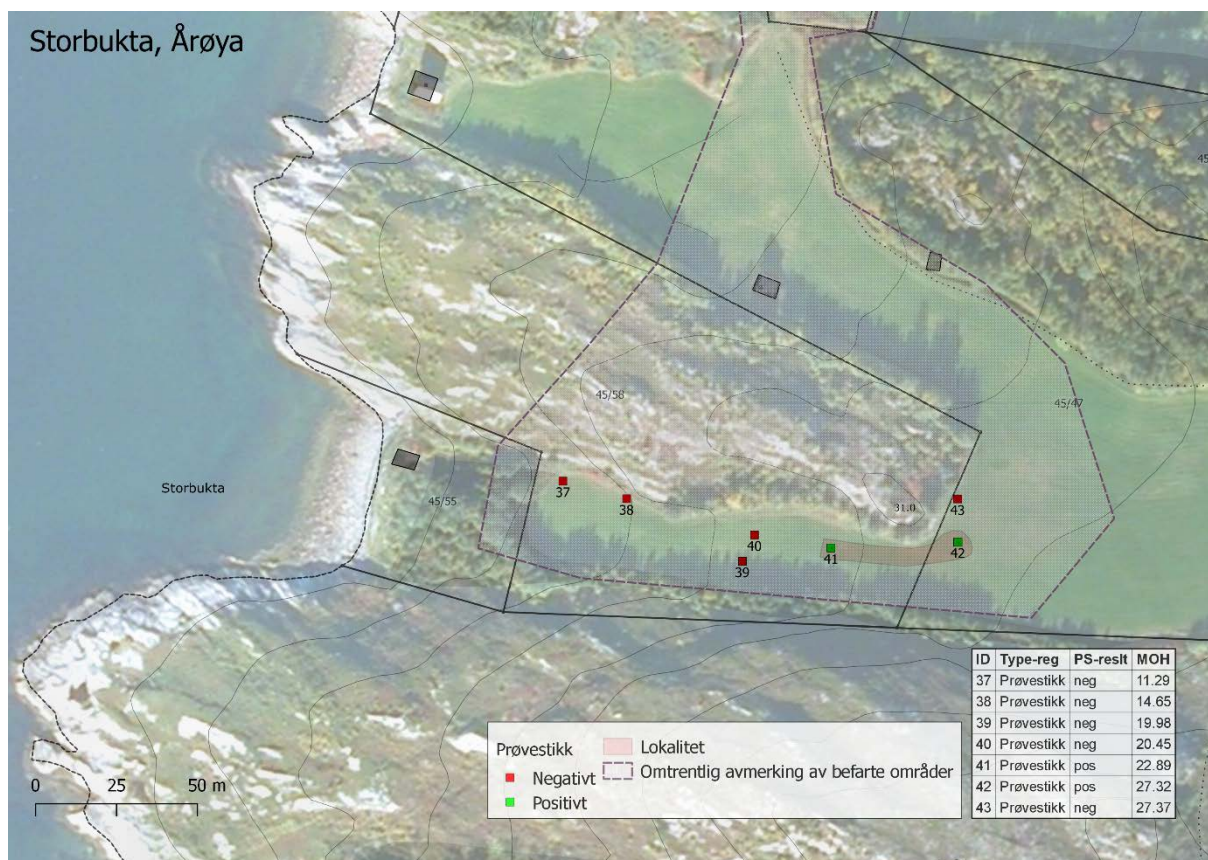
I PP41 (PP1) ser man at det øvste laget er påførte masser som også informasjon fra informant på staden bekrefta (Figur 15). Lenger nede i prøvesticket finn man to skråande kollagslinser trolig etter pløying. Mellom og under kollaga / linsene er det grå sand med grus og under dette eit tynt samanhengande horisontalt lag med det som truleg er omdanna humus. Helt nedst er det laus, raudlig grus. I prøvesticket ble det gjort funn av avslag i chert og kvarts. Avslag i svart chert var vannrull.

PP42 (PP2) består av eit 13 cm tjukt pløyelag / påført masse av gråbrun sandjord med litt grus. Under dette er rest av gammal markoverflate. Helt nedst er gråbrungul sand med mindre stein. Det ble funnet eit avslag i chert.

Funna på Storbukta i Vika er katalogisert i gjenstandsbasen med Ts15917.

Figur 15 Skisse i felt av PS41. Prøvesticket er c. 30cm djupt, Marianne Skandfer

Figur 16 Oversikt over registrering ved lokaliteten Storbukta i Vika. Illustrasjon Kenneth Webb Vollan.

Figur 17 Lokalitetene Vika og Storbukta i Vika sett frå sjøen. Foto Charlotte Damm, P1050841.JPG

ID 239656 – Vika I - steinalderlokalitet

Lokaliteten vart under registrering omnemnt som Vika og da ikkje skilt ut mellom Vika I og Vika II. Lokaliteten ligger i dag mellom lokaliteten Vika II og Storbukta. Lokaliteten Vika I ligg i eit breitt daldrag på vestsida av Årøya (Figur 19). Oppdyrka mark, nå slakt skrånande terreng. Lokaliteten ligger c. 50 m rett sør for hovudveien på Årøya som går ned mot havna i Vika, mellom Storbukta i sør og Gambukta i nord. Minste avstand til sjøen er i sørvestlig del av lokaliteten, om lag 90 m VSV for lokaliteten. Med heva havnivå vil lokaliteten ha lagt skjerma i sørøst med bergknaus. Den vil ha lagt i sørleg del av den store bukta Vika og vil ha hatt gode hamnetilhøve. Knausane rett vest for lokaliteten vil ha beskytta lokaliteten sjøen. Lokaliteten kan sjåast som ein større lokalitet Vika som ei stor brei, djup bukt avgrensa av relativt lave avrunda berg fleire stadar i N og S.

Lokaliteten ligg på om lag mellom 11moh og 13moh med dei positive prøvestikka PP13 (PP10) på 12,24moh og PP14 (PP11) på 12,54moh. Det vart gjort funn av skifer og kvartsitt i begge prøvestikka, men prøvestikka viser pløying, fleire stader lag med leire og nokre stader gamle markoverflater. Vanskeleg å vite kvar dei påførte masse stammar frå. Jordene er grøfta og pløgd for 3-4 år sidan eller i 2010 ifølge informant Ole Rødberg. Jordene er omkransa av djupe grøfter med en del vassig. Det er gjort funn av fiskesøkkar og steinøks i området ifølge informant Ole Rødberg. I tillegg til prøvestikka vart det observert funn i potetlandet som er inkludert som del av lokaliteten, men ikkje tatt inn i samband med synfaringa. Det er ikkje gjort nøyaktig skildring av prøvestikka pga. at dette er omrota masser med usikkert opphav. Funna vart gjort mellom 10 og 25 cm djupt i PS14 (PP11) og det vart gjort funn av kvarts c. 10cm djupt, skifer ca. 15cm djupt, og kvarts og skifer ved c. 20cm og 25 cm djupt. I botnen av prøvestikket kom man ned på rullestein.

Funna på lokaliteten Vika I er katalogisert i gjenstandsbasen med Ts15918.

ID 239657 – Vika II - steinalderlokalitet

Lokaliteten vart under registrering omnemnt som Vika og da det ikkje blei skilt ut mellom Vika I og Vika II. Lokaliteten ligger mellom Vika I og Vika III.

Lokaliteten Vika II ligger i breie daldrag på vestsida av Årøya (Figur 19). Oppdyrka mark, nå slakt skrånande terreng. Lokaliteten ligg rett nord (i minste avstand 3m) for hovudvegen ned til hamna ved Vika. Minste avstand til sjøen i vest er c. 130m. Med heva havnivå vil lokaliteten ha lagt delvis skjerma i nord, i nordleg del av bukta Vika og vil ha hatt gode havneforhold. Lokaliteten kan sjåast som ein del av ein større lokalitet Vika. Lokaliteten ligg på mellom om lag 13-18moh der dei tre positive prøvestikka på 13,64moh (PP4), 15,62moh (PP5), 17,74moh (PP9).

Det vart gjort funn av kvartsittavslag i PS4 (PP2) og skiferavslag i PS5 (PP1) og PS9 (PP3), men prøvestikka viser spor etter pløying, fleire stadar lag med leire og nokre stader gamle markoverflater. Vanskeleg å vite kvar dei påførte massane kjem frå. Jordene er grøfta og pløgd for 3-4 år sidan eller i 2010 ifølge informant Ole Rødberg. Det er gjort funn av fiskesøkkar og steinøks i området ifølge informant Ole Rødberg. Den meir omfattande dyrkinga N for hovudvegen der lokalitet Vika II og Vika III ligger påbegynt for ca. 30 år sidan (1980-tallet?) Djupe grøfter med en del vassig rundt alle jorder.

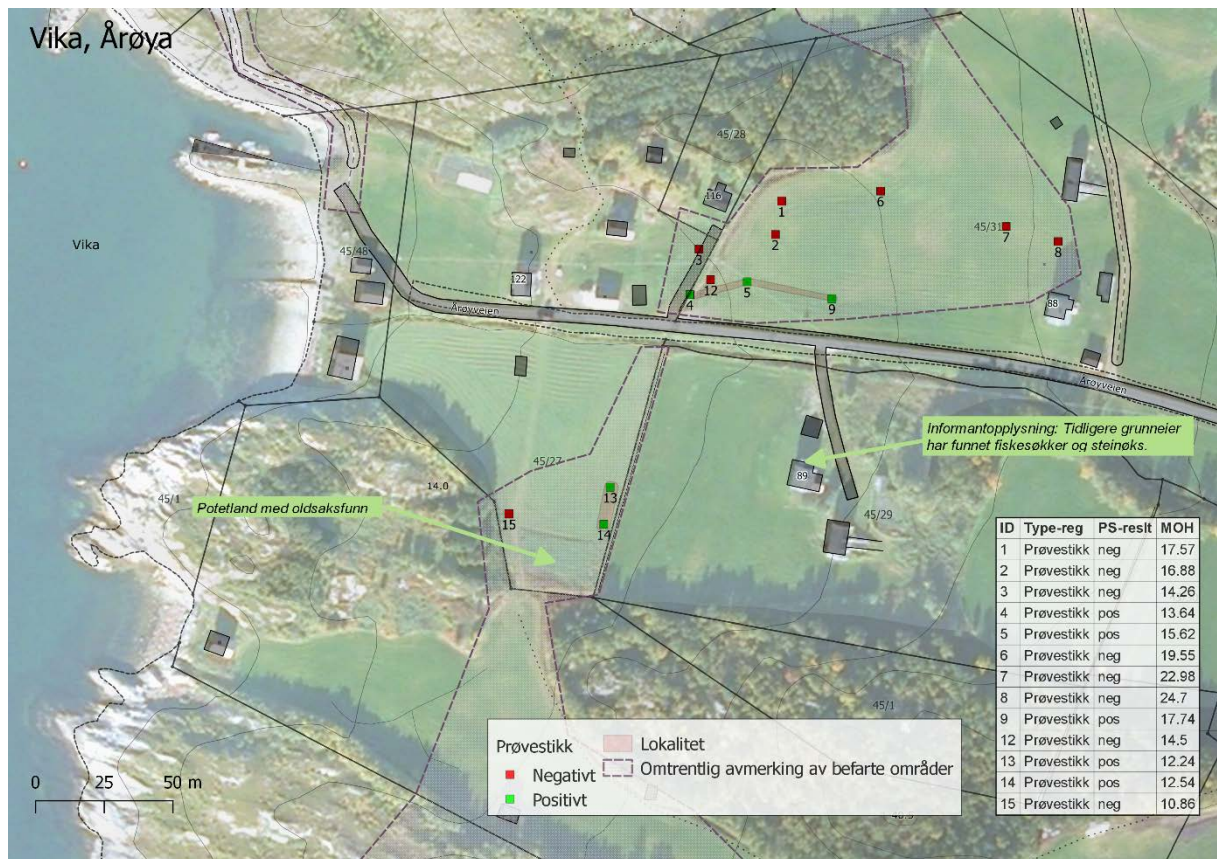
Det er ikkje gjort nøyaktig skildring av alle prøvestikka pga. at dette er omrota masser med usikkert opphav, men PS5(PP1) bestod av påført masse med ein del stein og leire i 2 lag (Figur 18). Tynt, grasblanda kollag mellom desse. Deretter gammal markoverflate og tjukt kollag med torvrestar øvst og trekolfragment i laget. Funna vart gjort både i påført masse og i opphaveleg mark/kollag (både i og nedst). Gammal torv / kollag ligger rett på rullestein og grus. Alle prøvestikka i dette området bær preg av omroting og påførte masser.

Funna i Vika II er katalogisert i gjenstandsbasen med Ts15919.

Ved registrering frå Finnmark Fylkeskommune vart det sommaren 2019 funne lokaliteten Vika III (ID262896). Det er vanskeleg å seia om dette er ein del av ein større lokalitet og kan være ein del av lokaliteten Vika II) da den ligg i det som vil ha vore ei bukt og avstanden mellom desse er om lag 30m. Funna vart gjort ved overflaterregistrering ifølgje informasjon i Askeladden.

Figur 18 Skisse PSS : Vika PP1 (Vika 2), funn av skifer avslag. Skisse Marianne Skandfer.

Figur 19 Oversikt over registrering i Vika. Vika I ligger S for vegen og Vika II ligger N for vegen. Illustrasjon Kenneth Webb Vollan.

ID 239658 – Varneshaugen I - steinalderlokalitet

Under registrering vart lokaliteten omnemnt som Varnes (I) eller Vardnes. Varneshaugen I ligg sørvest på Årøya. Lokaliteten ligg i eit slakt skrånande terreng i eit lite daldrag mot vest på c. 30m i bredde, sør for Varneshaugen (Figur 28). I sør grenser området mot lave avkanta berg med lyngvegetasjon. Om lag 30 m rett sør for Varneshaugen I ligger lokaliteten Varneshaugen II. Dei to positive prøvestikka på Varneshaugen I ligger på 17,95moh (PP26) og 17,83moh (PP27) og lokaliteten er lagt inn på mellom 18 og 20moh.

Frå sjøen ser man at lokaliteten ligg i it fint daldrag som vil ha vært ei fin lita bukt på c. 30 m i bredde med tilverande skjerma landingsforhold for båt (Figur 20).

Prøvestykket PP26 (PP2) hadde torv de første 20 cm, så 20-25cm gråbrun sand iblanda småstein (Figur 21). Under de 25 cm (dvs. c. 45cm frå toppen) mye stein og mørkare grå masse. Funna vart gjort i de øvste 5 cm av det gråbrune sandlaget (dvs c. 20-25 cm frå markoverflate. Det ble funne rød skifer, chert og et stort kvartsittavslag. I tillegg vart det funnet nokre få trekolbitar som vart samla opp samen med litt av den nærliggande massen.

Prøvestykket PP27 (PP1) hadde c. 78 cm torv, så c. 14 cm grov grus / tilnærma singel i storleik med lite sand (Figur 22). Sanden / grusen var gråbrun i farge. Funna vart gjort i de øvste 3-5 cm av dette laget. Det vart funne en god del rød skifer. Størrelsen på avslaga varierte frå over 10cm til de små der en del av bitane er svært små, 1-3mm i størrelse, som kan si noko om reiskapsproduksjon.

Funna frå Varneshaugen I er katalogisert i gjenstandsbasen med Ts15920.

Figur 20 Foto frå sjøen inn mot Varnesodden med lokalitetane Varneshaugen I (i daldraget til venstre) og Varneshaugen II. Mot Øst. Foto P1050848.JPG, Charlotte Damm.

Figur 21 Foto av prøvestikket PP26 (PP2), foto Charlotte Damm, P1050810.JPG.

Figur 22 Foto av prøvestikket PP27 (PP1), foto Charlotte Damm, P1050800.JPG.

ID 239660 – Varneshaugen II - steinalderlokalitet

Under registrering vart lokaliteten omnemnt som Vardnes II. Varneshaugen II ligg sørvest på Årøya, om lag 30 m sør for Varneshaugen I. Varneshaugen II ligg sørvest på Årøya (Figur 28). Lokaliteten ligg på lave bergknausar med lyngvegetasjon. Dei to positive prøvestikka på Varneshaugen II ligg på høvesvis 19,93 (PP24) og 18,77moh (PP25). PS25 er tatt i det som stod fram som en tuft (Figur 23). Tufta hadde rund form og målte 3,5m x3,5m. SSV for tufta (uten veldig tydelig voll) kunne ein observera ein svak utkastingsstunge (mogleg mødding) «foran» tufta i retning mot sjøen. Store steinar i veggen. Golvet målt til 18,54moh, voll målt til 18,86moh og terrassen vart målt til 18,86moh.

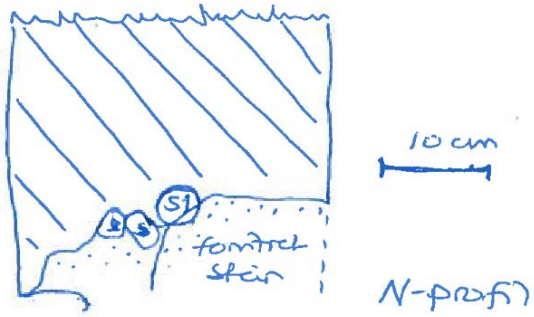
Prøvestikket PS24 (PP2) bestod av torv før ein etter c. 19-23 cm kom ned på forvitra stein / grå sand (se skisse Figur 24 og Figur 25). Funna bestod av eit kvartsittavslag som sto ned i den lyse sanda /forvitra stein. I tillegg vart det tatt ein trekolprøve i overgangen mellom torva og den forvitra stein /grå sand. Det vart og observert nokre få (4) fragment av skjørbrent stein i austleg del av prøvestikket.

I prøvestikk 25 (PP1) bestod de første 26 cm av torv, så 2cm «kulturlag» i sot/askelag 1-2 cm tykt, deretter 2cm grå sand, utvaskingslag, også med nokre sterkt forvitra stein. Så lysbrun fin sand med nokre sterkt forvitra stein (se skisse Figur 26 og foto Figur 27). Sotlaget under torv, over hele flaten i prøvestikket. Det var ikkje trekol under steinane som stakk gjennom sot-laget og ned i brunsandlaget. Prøve tatt i boks markert A i skisse Figur 26. Det vart ikkje gjort funn bortsett frå ein trekolprøve i PS25. Denne er tatt rett under torv i gråsandlag (18,77moh).

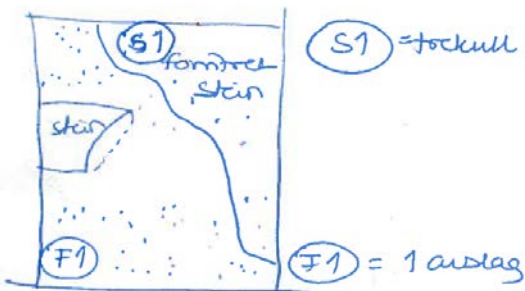
Funna frå Varneshaugen II er katalogisert i gjenstandsbasen med Ts15921.

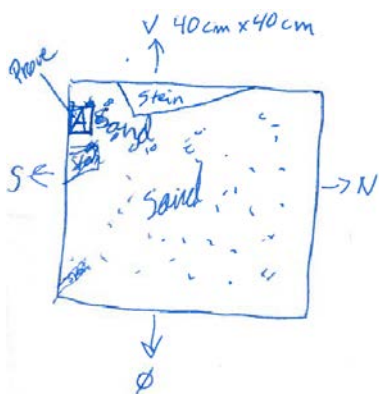
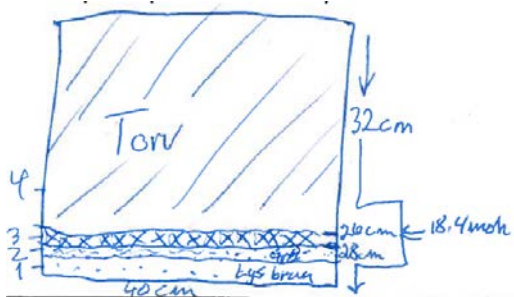
Figur 23 Kenneth W. Vollan under prøvestikking ved PS25 i tufta ved Varneshaugen II. Foto mot SV. Foto Marianne Skandfer, IMG_1978.JPG II.

Figur 24 Profilskisse av prøvestikk PP24 (PP2). Skisse Marianne Skandfer.

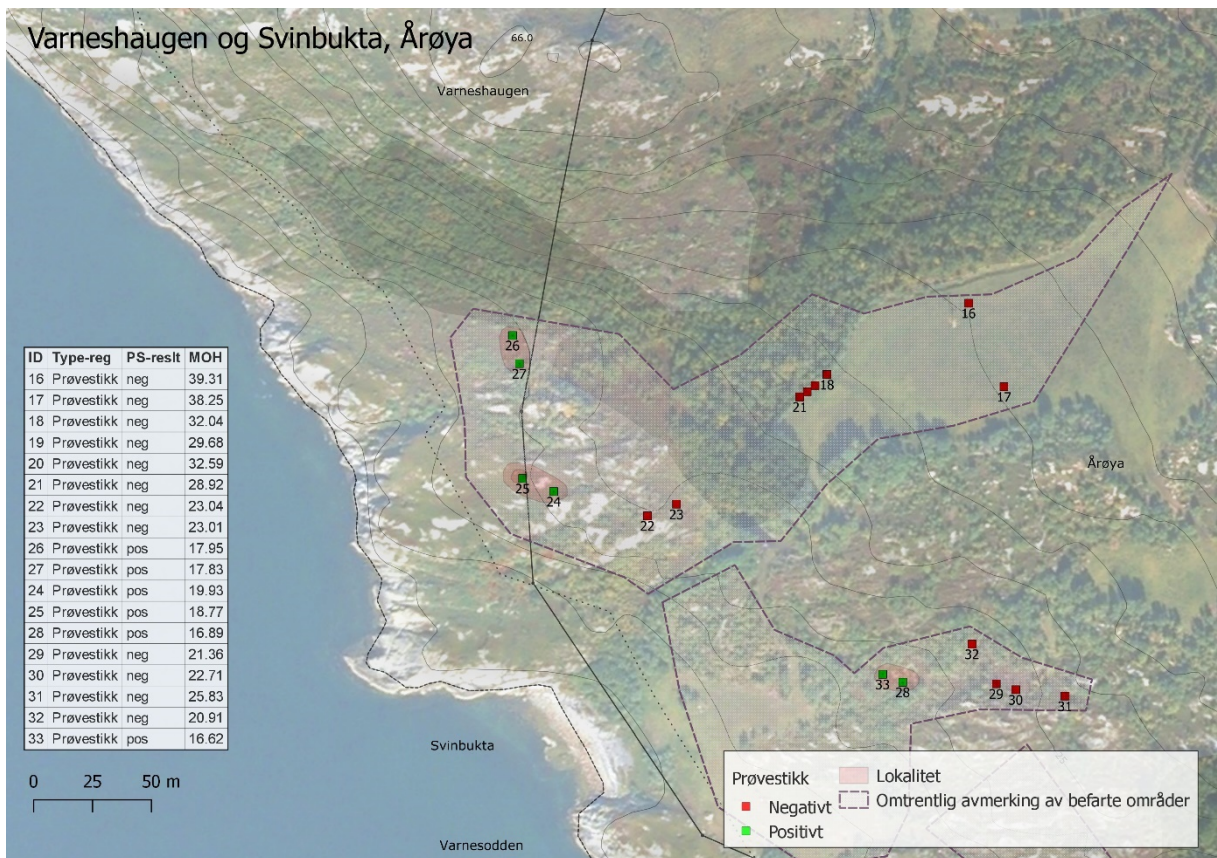
Figur 25 Planskisse av prøvestikk PP24 (PP2). Skisse Marianne Skandfer.

Figur 26 Profil og planskisse av prøvestikket PS 25 (PP1) Skisse ved Kenneth Webb Vollan.

Figur 27 Foto av prøvesticket PS25 (PP1), foto Charlotte Damm, P1050811.JPG.

Figur 28 Oversikt over registrering ved lokaliteten Varneshaugen I og II og Svinbukta nede til høyre. Illustrasjon Kenneth Webb Vollen.

ID 239668 – Svinbukta – steinalderlokalitet

Lokaliteten Svinbukta (omnemnt som Langstrand I under registrering). Lokaliteten ligg SV på Årøya mellom Lokaliteten Varneshaugen II og Langstrand I. Lokaliteten ligg i det som vil ha vært ei veldig lita bukt på om lag 30m i bredde med ly av lave bergknauser i SØ og NV (Figur 28). Bukta vil ha lagt i slakt skråande terreng og med gode landingsforhold for båt. I dag er området som danner bukta lett skogbevakst. Dei to positive prøvestikka i Svinbukta ligg på høvesvis 16,89 moh (PP28) og 16,62moh (PP33). I området Ø og NØ for PP33 (PP1) er det konsentrasjonar med litt skjørsprengt stein (opp til 10m bort fra P33 (PP1)). Det vart og funne knollar med rødt skifer. Se foto på stein til høgre i Figur 29. Litt høgare i terrenget, 22,7moh ble det funne fleire naturlege pimpstein utan spor etter bruk.

PP28 (PP2) består av avslag funnet i krøtterstien. Det vart og observert noen få skjørbrante stein medan PP33 (PP1) ble tatt der torva var borte, dvs. 1-2 cm med torv/lav, så 18 cm med grov grus og litt sand. Funna vart gjort i de øvste 2 cm. Mot botnen av prøvesticket, om lag på c. 20 cm djupt, låg nokre store steinar (Figur 29).

Funna frå Svinbukta er katalogisert i gjenstandsbasen med Ts15922.

Figur 29 Prøvestikk nr PP33 (PP1). Foto Charlotte Damm, P1050813.JPG

ID 239666 – Langstrand I - steinalderlokalitet

Lokaliteten Langstrand I (omnemnt som Langstrand II under registrering). Lokaliteten ligg SV på Årøya om lag 40m NV for lokaliteten Langstrand II og om lag 150m ØSØ for lokaliteten Svinbukta (Figur 34).

Lokaliteten ligger om lag midt i det som vil ha vært ei lita bukt på om lag 60 m i bredde i lett skråande terreng opp frå sjøen i SV med lave bergknauser både i Vest og øst. I dag er området som ville ha danna bukta skogbevakst. Bergknausene vil ha danna ly og lokaliteten vil ha hatt gode landingsforhold for båt.

PP64 ligger 13,41moh. De øverste 7 cm består av torv, så 12 cm grus med noen større steinar i bunnen. Enkelte funn øverst i steinlaget. Funna bestod av skifer, kvarts og kvartsitt (Figur 30).

Funna frå Langstrand I er katalogisert i gjenstandsbasen med Ts15923.

Figur 30 Foto av prøvestikk PP64 (PP1), Foto Charlotte Damm, P1050817.JPG

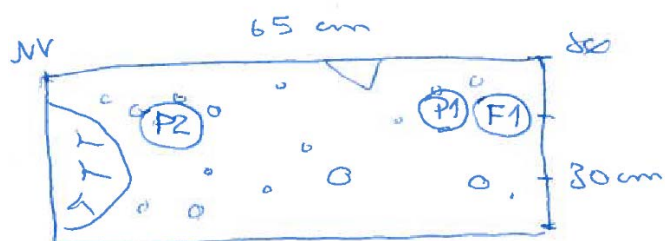
ID 239667 – Langstrand II - steinalderlokalitet

Lokaliteten Langstrand II (omnemnt som Langstrand III under registrering). Lokaliteten ligger SV på Årøya om lag 40m SØ for Langstrand I (Figur 34). Lokaliteten ligg i et område som kan karakteriserast ved mindre bergknauser. Lokaliteten ligg på en klart avgrensa flate. Med heva havnivå vil den ha ligge fremskutt, litt beskytta av knausen i S, midt i det som i dag er Langstrand. Nedanfor i sør skrånar det mot sjøen, men ikke med utpreget gode landingsforhold for båt. Det positive prøvestikket PP63 (PP1) ligg på 8,7moh. I prøvestikket vart det funne ein fin kvit kvartsskraper. I tillegg til dette vart det samla inn 2 kolprøver. Ein frå rett under skraparen, P1 (2,5-3cm djupt) og ein rett Nord for dette (sjå skisse i Figur 32). Det går ein liten bekk utan nærare skildring mellom Langstrand I og Langstrand II.

Funna frå Langstrand II er katalogisert i gjenstandsbasen med Ts15924.

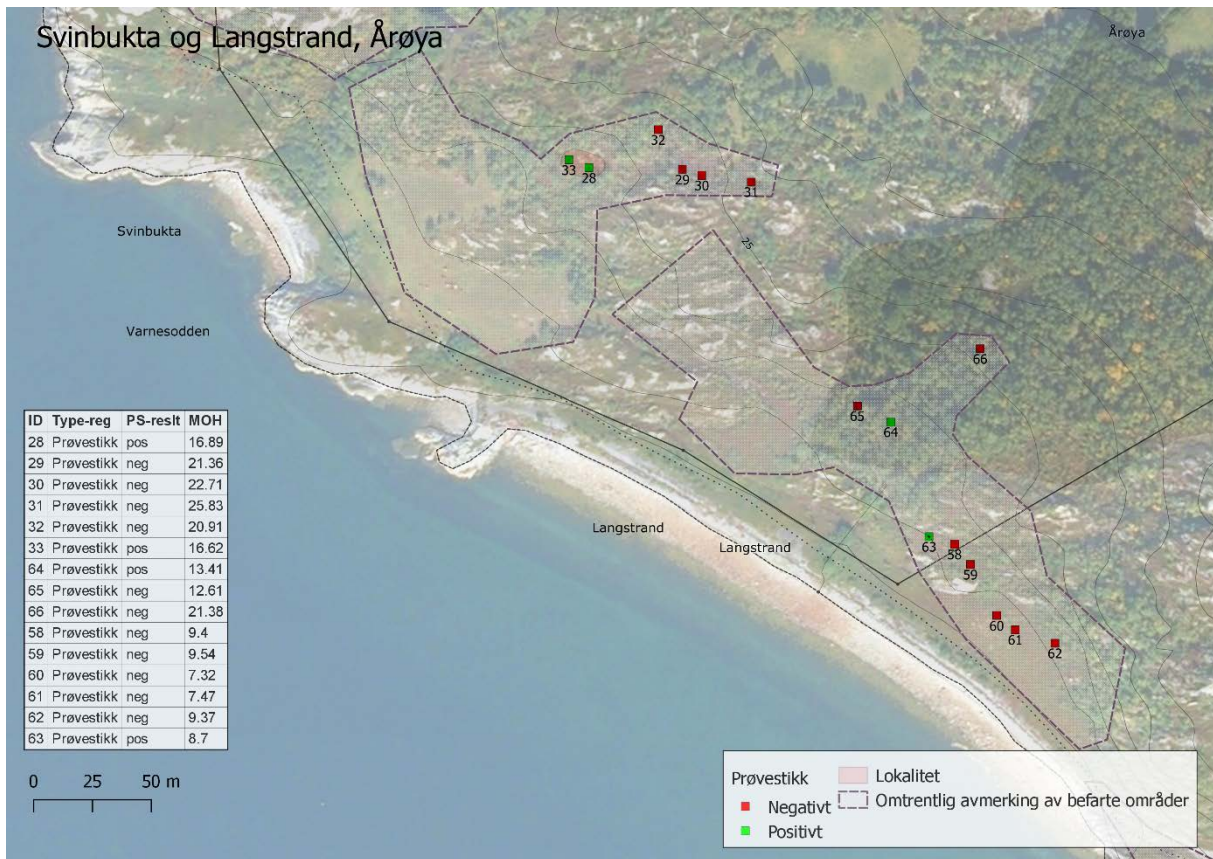
Figur 31 Prøvesticket ved Langstrand II. PP63. Foto mot SØ. Foto Marinne Skandfer, IMG_1983.JPG.

Figur 32 Planskisse i felt av PP63 (PP1) ved Langstrand II. F1 er funnet av kvartsskraparen, medan P1 og P2 er dei to kullprøvene. Skisse Marianne Skandfer.

Figur 33 Prøvesticket ved Langstrand II. PP63. Foto mot SØ. Foto Marinne Skandfer, IMG_1982.JPG.

Figur 34 Oversikt over registrering ved lokaliteten Svinbukta og Langstrand I (ID64) og Langstrand II (ID63). Illustrasjon Kenneth Webb Vollan.

ID 239671 – Storstua II – steinalderlokalitet

Storstua II (omnemnt som Storstua og Årøya Heller under registrering). Heile området er kalla Storstua. Lokaliteten ligg på ein kupert liten flate med mye blokkstein foran en bratt høg bergvegg / heller (Figur 35 og Figur 37). Terrassen i forkant av den bratte bergveggen danner ei ganske smal flate på om lag 1,5 m i bredde langs bergveggen. Den store bergveggen er runda øverst og er et godt synleg landskapstrekk sett frå sjøen. Området er prega av tett, høg grasvegetasjon og lett skog. Om lag 30m Sv for lokaliteten er det tatt ut grus/sand. Mindre enn 20 m Ø for lokaliteten vart det funne ei stor blokk med hellemalinger (ID230595). Det positive prøvesticket (PP35) ligg 23,9moh. Det vart tatt to prøvestikk V og S for det positive prøvesticket, men dei var negative.

Massane frå prøvesticket vart solda i 4mm handsold.

Prøvesticket PS35 (PP1) (sjå Figur 36) hadde ei lagdeling der 5 øverste cm var torv. Her ble det funnet eit stykke jern i overgang mellom torv og laget under på c. 2cm i tjukkeleik med grus/ grå sand som mogleg stammer frå bergveggen (hellarane). Under solding blei det her funne store kolbitar rett under torva. Deretter var det c. 20 cm med kolblanda jord iblanda små okerflekkar / bitar med mye stein. Omtrent 18 cm dypt i prøvesticket vart det funne en del slaggklumpar samt en slaggklump med oker. Nokre av steinane er relativt store i dette laget (10-15 cm i størrelse). Det ble tatt ut fleire kolprøver i dette prøvesticket. Skiferavslaga er funne 15 cm ned i prøvesticket. Slaggbitane og slagget med oker, samt okerbitane ble funnet c. 18cm ned i prøvesticket.

Funna frå Storstua II er katalogisert i gjenstandsbasen med Ts15925.

Figur 35 Lokaliteten Storstua II ved prøvestikk 35. Foto til venstre (P1130849.JPG) tatt mot V. Foto til høyre (P1130850.JPG) tatt mot Ø. Begge foto Jan Magne Gjerde.

Figur 36 Profil frå prøvestikk nr. 35. Foto: Jan Magne Gjerde. P1130848.JPG.

ID 239673 – Storstua III – steinalderlokalitet

Storstua III (omnemnt som Gintran under registrering). Lokaliteten ligg på ei lita flate øst for bergveggen Storstua (Figur 37). På c. 20 meter ligg det er større flate, tidlegare innmark, men no beitemark. Lokaliteten er avgrensa av berg i NV. Den store flata går nok opp mot bergryggen i NV og ligger delvis under bergrygg og delvis ved liten dalgang. Mot sjøen i forkant (S) for lokaliteten er det tatt ut grus i eit lite grustak. Ved heva havnivå vil lokaliteten ha lagt på vestsida av ei vid bukt med senter Grintran så ingen klare hamner, men vil nok ha vært god landingsplass for båt. Området ligger på gammal dyrka innmark som var omrota. Det positive prøvesticket PP67 (PP1) ligg på 19,87moh. Det positive prøvesticket PP67 (PP1) hadde trekol og det som kunne sjå ut som en beinbit c. 11cm djupt. Dette ble tatt inn, men ved nærmare vurdering ligger kullet i dårleg kontekst og beinbiten var en trebit som låg mot torva. Allereie i felt var vi klar over at dette sikkert var moderne. Dette er difor kassert og det som i felt var et positivt prøvestikk merka på kart er omdefinert til et negativt prøvestikk.

Rett sør for prøvestikk PS67 vart funn samla inn frå ein laus skrent i grustaket. Nokre få innslag av det som mogleg var skjørbrønt stein vart funne. Det vart her samla inn eit lite stykke chert (råknoll) utan synlege knakkespor og eit grønt skiferavslag

Funna frå Storstua III er katalogisert i gjenstandsbasen med Ts15926.

Figur 37 Oversikt over registrering ved Storstua. Illustrasjon Kenneth Webb Vollan.

Hellemaleri

ID 230595-0 Årøya 1

Ved registrering etter busetnad gjorde me prøvestikk ved hellaren skildra under ID239671, Storstua II. Heile området er kalla Storstua (Figur 39). Ei fin flate låg foran ei stor nedrast steinblokk som ligg foran hellaren (mot SØ) i flukt med hellaren som er ein del av Storstua II (Figur 38). Flata foran steinblokka med hellemalinga på er målt inn med CPOS til 21,8moh. Hellemalingane vil då ha ein maksimalalder

ved bruk av strandlinjedatering ved 21m basert på isobase 23 til c. 5400BP (4327-4242BC). Dette er maksimalalder og ein relativ datering med usikkerheit. Det er vanleg å relatere hellemlingar til Yngre steinalder eller tidleg metalltid basert på tidelegare funn i Nord-Noreg. Steinblokka måler c. 7,5 i lengde x 3,2m i høgde, men varierer i storleik. Lokaliteten ligg om lag 30 m frå vegen i SØ. Vegetasjonen i området er prega av blandingsskog og det ser ut som tidlegare mogleg beitemark. Det ser ikkje ut som det har vore dyrka og i noko av området ser det ut som det er store steinar med lett vegetasjon over. Da Jan Magne Gjerde skulle ta prøvestikk på denne flata såg han seg tilbake på steinblokka der det var ein tydeleg menneskefigur malt inn i berget Figur 42. Menneskefiguren er mest truleg malt med raud oker. Tjukkkleiken på streken er om lag 1 cm. Desse figurane ser ein gjerne som malt med finger av di tjukkkleiken stemmer med breidda på streken. Lokaliteten består av ein tydeleg menneskefigur og nokre få små fargespettar / restar etter maling på resten av bergflata som er tydeleg vitra. Dette ser ein tydeleg ved bruk av fargebehandlingsprogram som t.d. Adobe Photoshop eller DStretch. Dette kjem tydeleg fram rett til venstre for figuren (sjå Figur 42). Mykje av berget er veldig vitra og det er og mykje mikrovegetasjon på bergflata. Det kom ikkje frem fleire tydelege figurer når man behandla fotoa av berget i Dstretch, men visuelt så man under feltarbeidet fleire små oker rester, blant annet helt til høggre på steinblokka / berget og omtrent midt på blokka. Menneskefiguren ligg 1,23m over markflata. Menneskefiguren måler 11cm i høgde frå topp av hovudet til skjering der foten er borte ved vitring, eller 12 cm om ein måler frå toppen av hovudet til botn av kjønnsmarkering. Ved bruk av Dstretch kommer det som kan sjå ut som hovudpryd eller tre linjer frå hovudet til menneskefiguren fram (sjå Figur 43 Figur 47).

Det vart gjort ein enkel fotogrammetri av berget (Figur 40). Avstanden til vegetasjon og vegetasjon som låg foran bergflata gjorde denne delvis vanskeleg å dokumentere. Det vart ikkje fjerna vegetasjon foran bergflata med hellemlingar bortsett frå eit tynt rognebærtre. Det var problematisk å lage modell av berget pga. mykje vegetasjon som forstyrrar modell samt tre som sto heilt inn til berget som da kommer fram på modellen. For å dokumentere dette med meir nøyaktigheit i 3D bør ein fjerne vegetasjonen ved berget, men det var ikkje hensiktsmessig under denne dokumentasjonen da hellemlinga og lokaliteten er godt nok dokumentert. I tillegg til at flata foran steinblokka vart målt til 21,8m med CPOS (FP4, vart det gjort tre ytterlegare innmålingar. FP1 (22,6moh), FP2 (22,05moh), FP3 (24,88). Noko usikkerheit er det ved disse innmålingane pga. dårleg signal pga. nærheit til heller, stor steinblokk og mye vegetasjon. 3 av innmålingane er markert på modell i Figur 40. Innmålinga FP3 på 24,88moh er tatt på toppen av steinblokka, rett over hellemlinga. Dvs. at sjølve hellemlinga ligg på c. 23,5moh.

Steintypen ser ut som å være lik steintypen ved hellemlingane i Transferelv, særskilt ved Transfarelv, ID 47688-1 der steintypen er vurdert av geolog til å være: Meta-arkose (Askeladden ID 47688-1, Transferelv1 . Lys finkorna og feltspatrik sandstein. Men for å være sikker bør dette sjekkast av geolog.

Berget med hellemlingane på er sterkt prega av både og truleg er det grunna kjemisk / mekanisk destruksjon / vitring. Ein kan sjå ein slags «kalkpuss» (kvitt beleg) på berget som tyder på at store deler av den originale bergflata er vitra / falt bort. Små steinblokker har falt ned og oppsprekkinga synest å være ein kontinuerleg prosess.

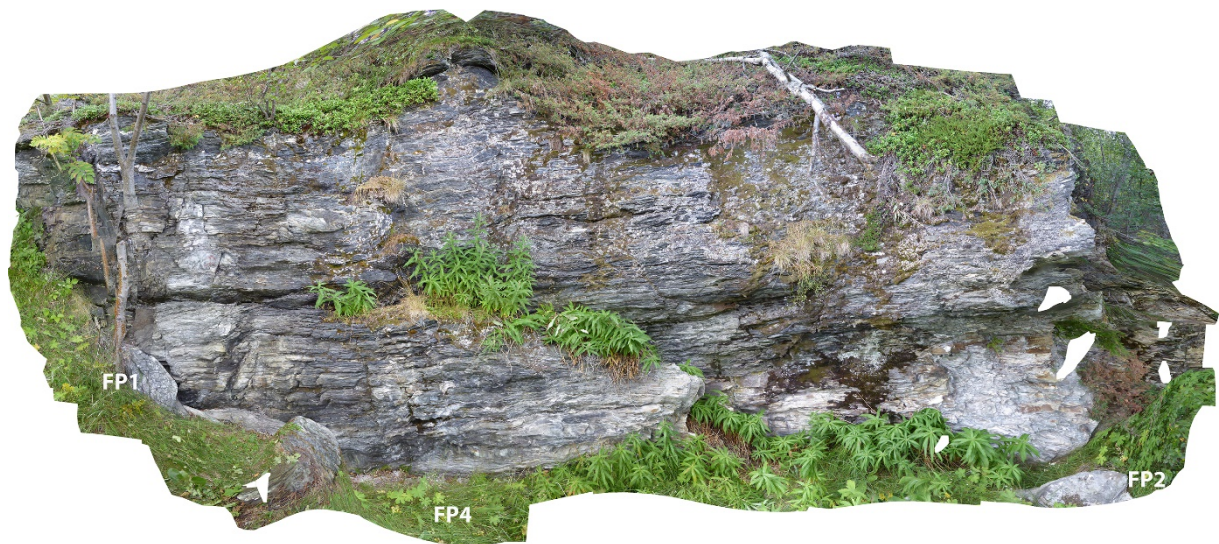
Den tydelege kraftige vitringa der berget er heilt oppsprukke og delar av berget er borte (falt ned), i tillegg til dei mange fargespettane på berget, gjer at ein kan anta at det har vore fleire figurar malt på dette berget, men at dei er borte pga. dei ulike vitringsprosessane.

Figur 38 Lokaliseringsfoto av hellemalingane Årøya 1 til høgre i bildet. Hellaren ved Storstua II sees i bakgrunnen. Figuren ligg heilt til venstre på steinblokka der ein ser kanten på steinblokka ved dei to små rognetre. Foto: Jan Magne Gjerde Foto:P1140013.JPG.

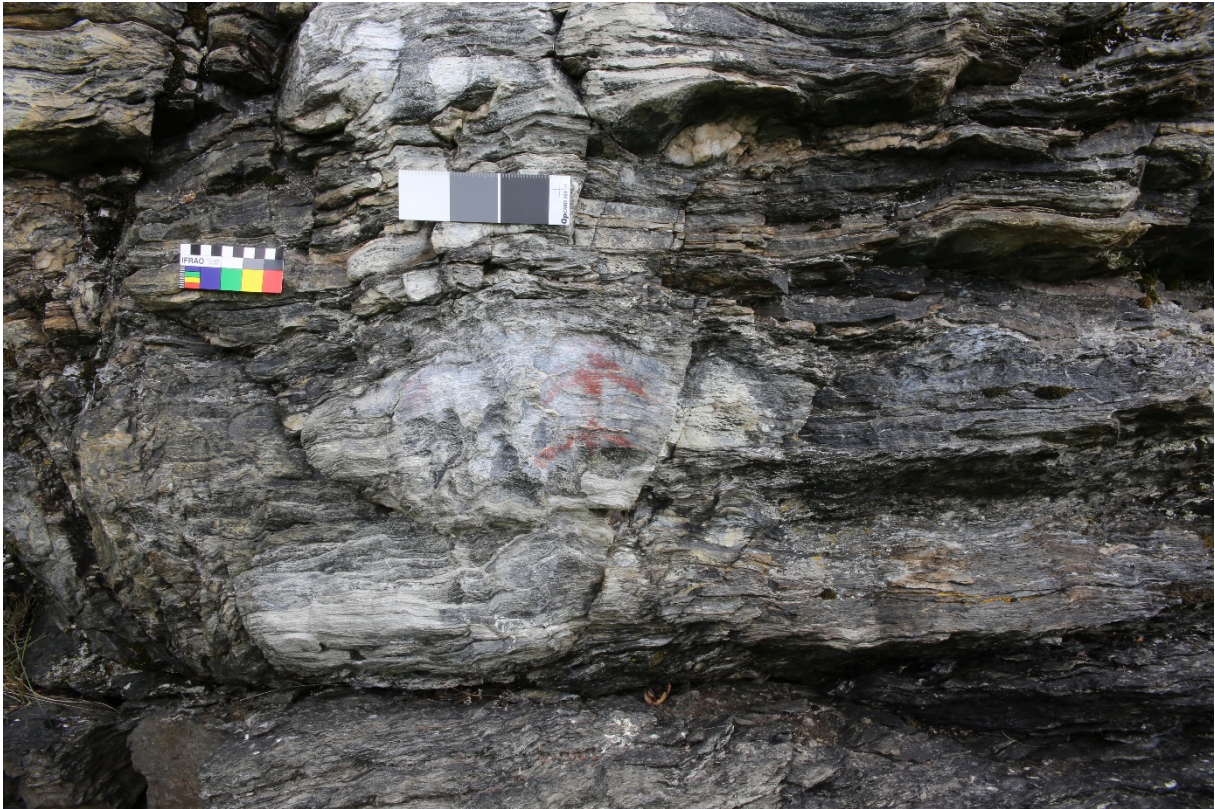
Figur 39 Lokaltetar og innmåling på Storstua. FP1-FP4 er knytt til hellemalingane ved lokaliteten Årøya 1. PS35 er positivt prøvestikk ved lokaliteten Storstua II og PS67 er positivt prøvestikk på lokaliteten Storstua 3. Illustrasjon Kenneth Webb Vollan.

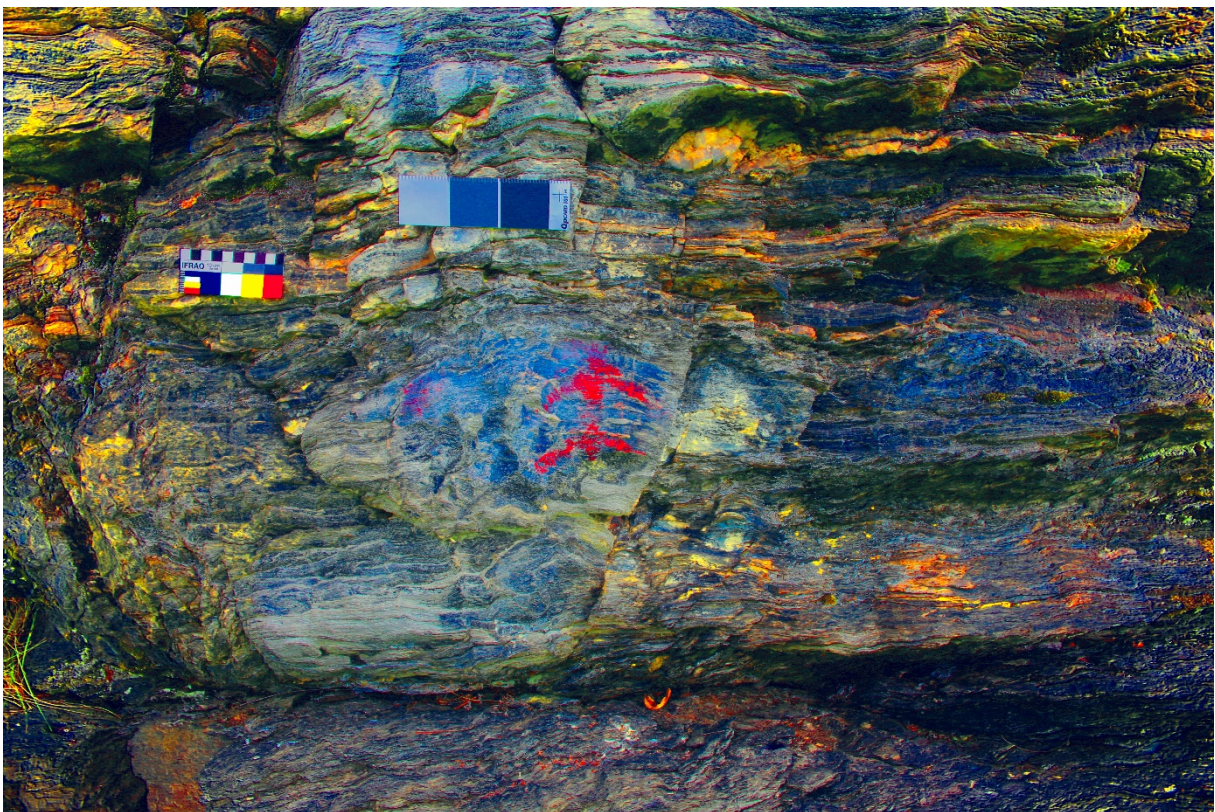
Figur 40 Modell av berget med hellemalinger med Fotopunkt innmålt med CPOS. FP1, FP2, FP4. Hellemalinga av menneskefiguren kan skimtes rett til høgre for rognetreet midt på steinblokka over FP1. Det vart og registrert antydning til maling helt til høgge på steinblokka / bergflata, samt omtrent midt på steinblokka / bergflata. Modell og illustrasjon Jan Magne Gjerde.

Figur 41 Hellemalinga ved Årøya 1. Ein kan skimte menneskefiguren midt i biletet mellom den kraftigste og den tynnaste rognetreet. Foto Jan Magne Gjerde. Foto: IMG_9490.JPG

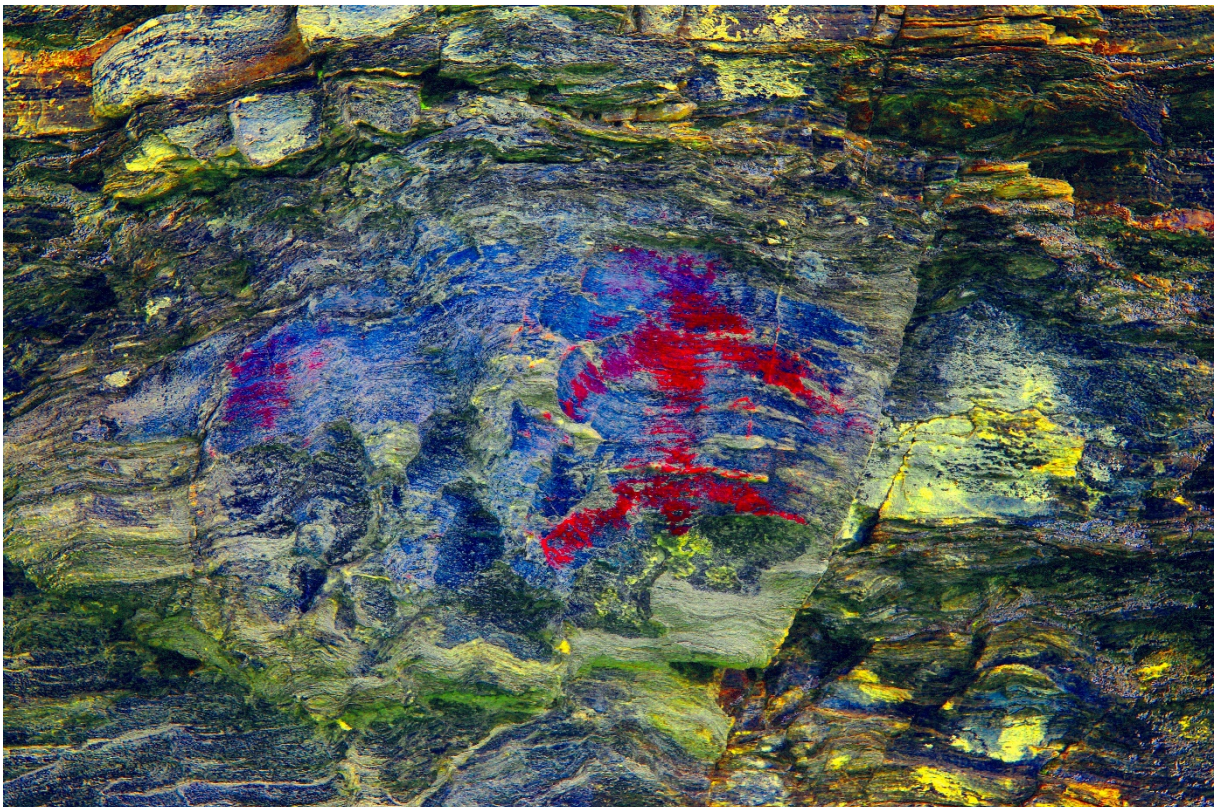
Figur 42 Ny hellemling ved Årøya med målestokk. Total storleik på målestokk i farger 10cm i lengde. Foto Jan Magne Gjerde. Foto IMG_9505.jpg.

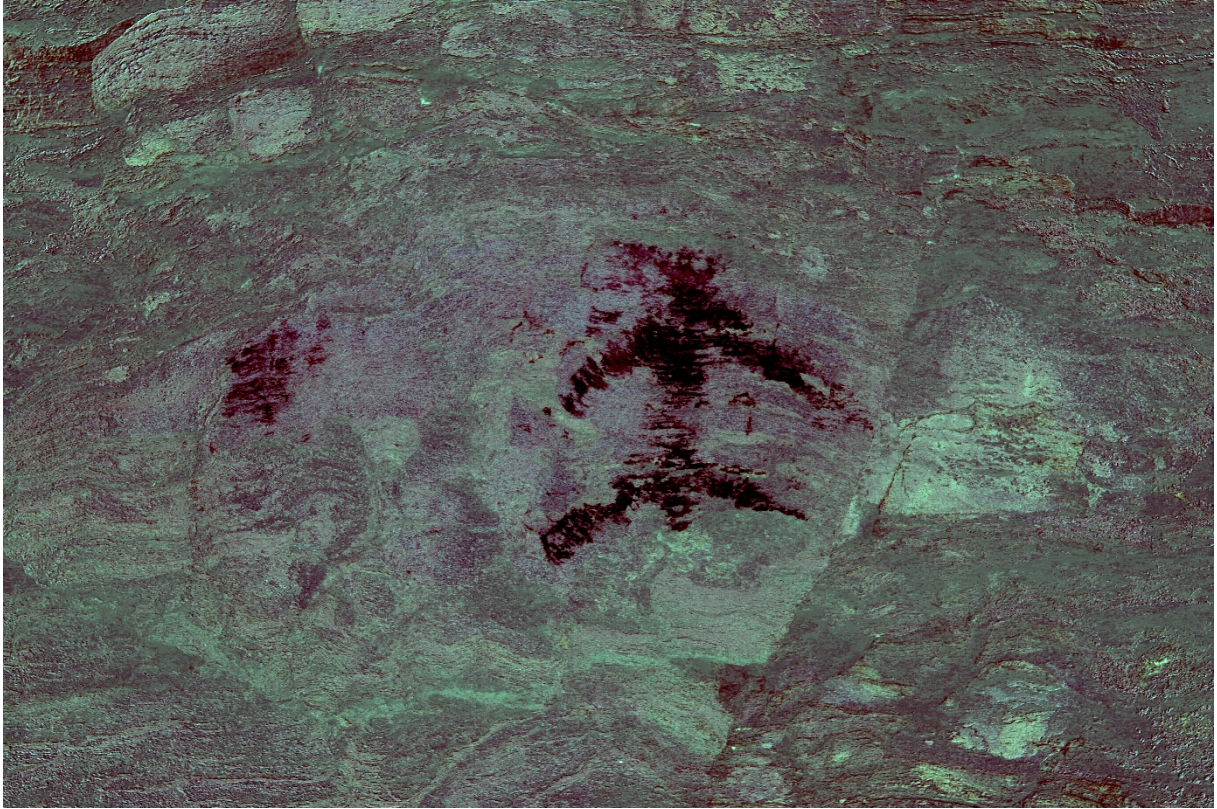
Figur 43 Ny hellemling ved Årøya med målestokk. Total storleik på målestokk i farger 10cm i lengde. Foto Jan Magne Gjerde. Foto IMG_9505_lds.jpg

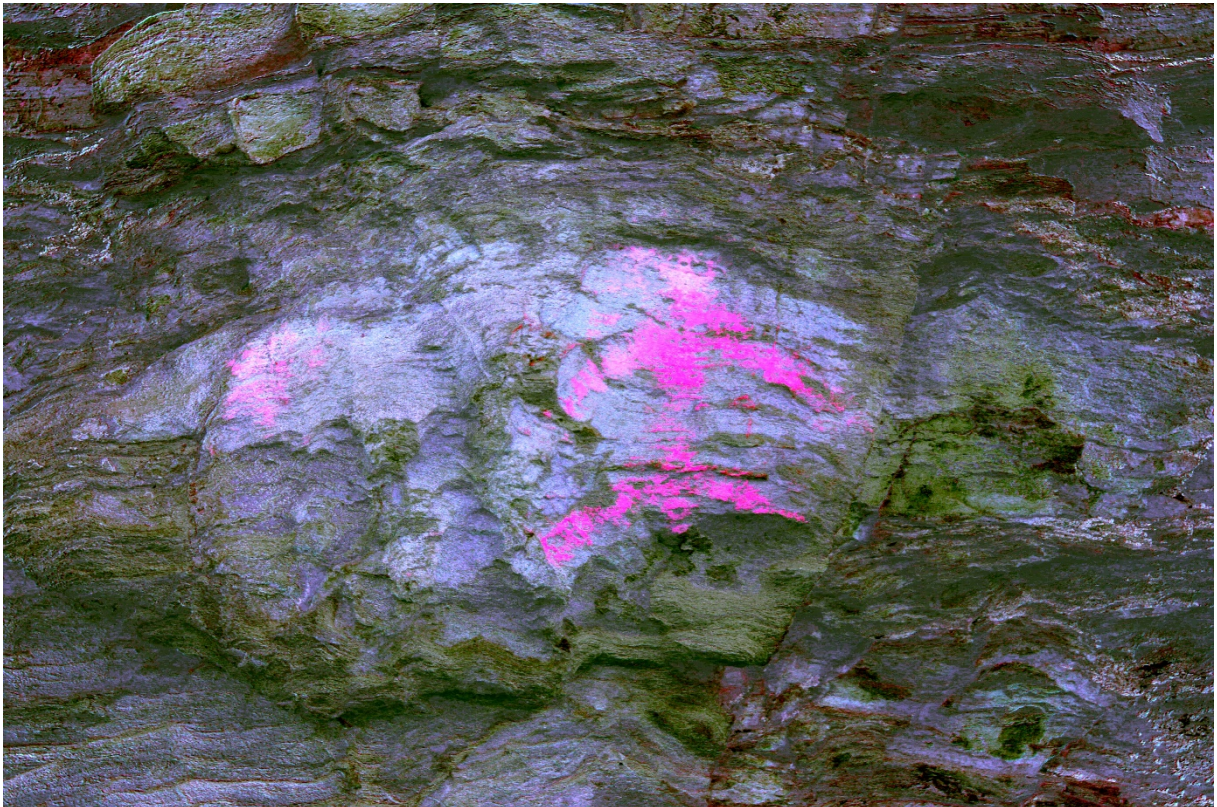
Figur 44 Ny hellemaling ved Årøya. Foto Jan Magne Gjerde. Foto IMG_9509.jpg.

Figur 45 Ny hellemaling ved Årøya. Foto Jan Magne Gjerde. Foto IMG_9509_Ids.jpg.

Figur 46 Ny hellemaling ved Årøya. Foto Jan Magne Gjerde. Foto IMG_9509_yre.jpg.

Figur 47 Ny hellemaling ved Årøya. Foto Jan Magne Gjerde. Foto IMG_9509_yye.jpg.

Kontrollsynfaringar av tidlegare kjente kulturminne og synfaringar utan funn på Årøya i samband med StoneD prosjektet

I samband med StoneD prosjektet synfarte me visuelt ein del områder med tidlegare kjente kulturminne, og hadde synfaringar i potensielt lovande områder der me tok prøvestikk som viste seg å være negative.

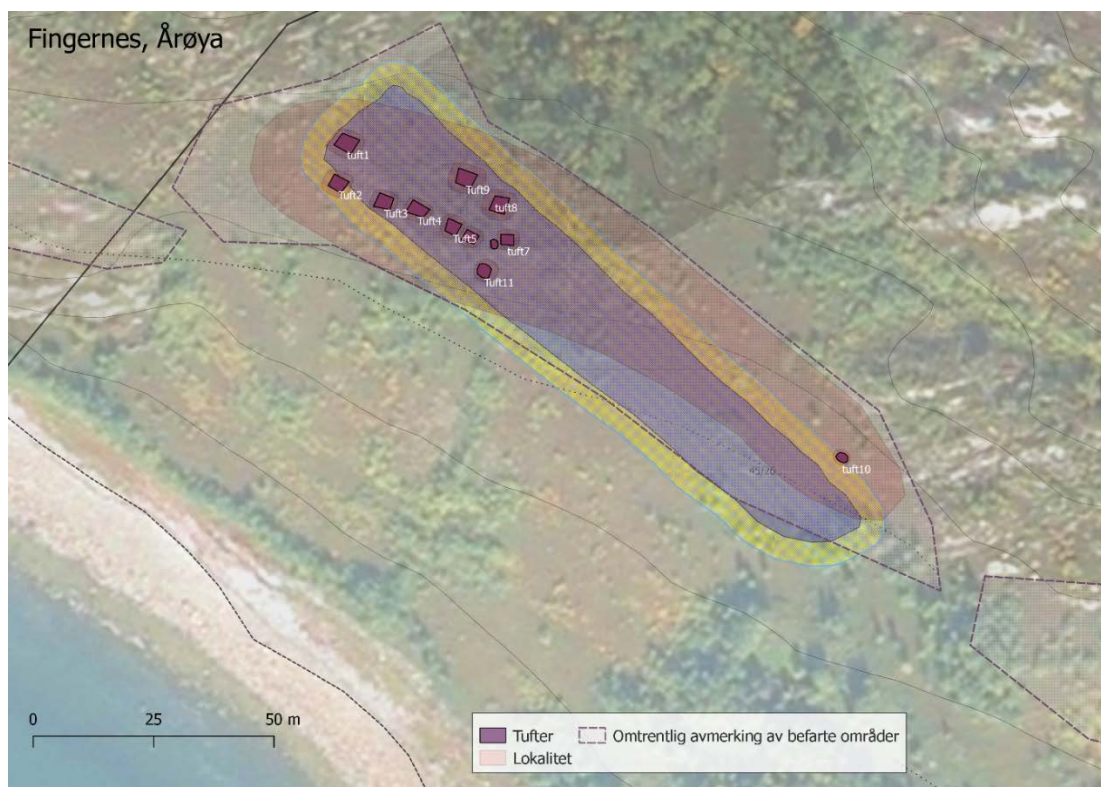
ID 59893 – Årøya - steinalderlokalitet med tufter

Ved Fingernes ligg tuftelokaliteten med ID59893 med denne beskrivelsen fra Askeladden:

Fornminne 1-9: Tufter. Lengde ØV ca. 4 m, bredde ca. 3 m, dybde inntil 0,2 m, vollenes bredde inntil 2 m, høyde inntil 0,2 m. Uklart markert. Tuftene er lyngbevokst, med enkelte stein i dagen. Tuftene er tilnærmet ovale og tegner seg som grunne forsenkninger i terrenget. Fornminne 10: Tuft. Lengde 3 m, bredde 2 m. Tufta er delvis utgravd inni og er trolig av nyere dato. Ca. 78 m ØSØ for de 9 tuftene: Fornminne 11: Tuft. Lengde 6 m, bredde 6 m. Lyngbevokst. Tufta har voll i N og Ø. Den er trolig av nyere dato. Ca. 50 m Ø for de 9 tuftene: Fornminne 12: Tuft? Ingen mål er oppgitt. Tufta er trolig av nyere dato.

Lokaliteten vart målt inn på nytt for å sjekke georeferering og lokalitetsutsrekning av die synlige tuftene endra i Askeladden (se Figur 48).

Lokaliteten ligg ca. 70m fra sjøen mot SV. Lokaliteten ligger i ei brei og relativt dyp, litt skrånande flate, som er avgrensa med berg i vest og nord. Terrassane er lite markerte. Det vart under registreringa i 2017 kartfesta 10 tufter (sjå Figur 48). Disse ligger på mellom 16-19 moh. Det er hamneforhold ved Fingernes, men ingen markante. Det vil ha vært mulig å komme inn med båt i den breie bukta som lokaliteten ligg i og mulig lunt område i vest. Ingen elv i nærheten.

Figur 48 Oversikt over innmåling av tuftene ved Fingernes på Årøya med ny og gammel kartfesting. Illustrasjon Kenneth Webb Vollan

Figur 49 Oversiktsfoto mot SØ. Oversiktsfoto mot tuftelokaliteten Årøya ved Fingerne. Tuftelokaliteten ligger omtrent midt i bildet. Fingernes ses til høyre i bildet. I bakgrunnen på andre siden av sjøen sees Altenesfjellet ved Tømmerneset og området mellom Svartskog og Djupvik. Foto Marianne Skandfer, IMG_1987.JPG

ID 28416 Årøya - Kongshus - steinalderlokalitet

Under registrering vart denne lokaliteten og området med funna omnemnt som Kornbakken. Ved denne lokaliteten vart det gjort kontrollinmålingar med CPS som endra utstrekninga av lokaliteten med tufter (sjå Figur 50). Lokaliteten er oppdatert med ny geometri i Askeladden.

Det vart samla inn tre funn (F1 – to funn, skifer og en stein med mulig knakkespor) og F2 ein fin skraper i chert. Desse vart samla inn pga at dei låg i stien og at dei trulig ville gått tapt (sjå Figur 50 og Figur 51).

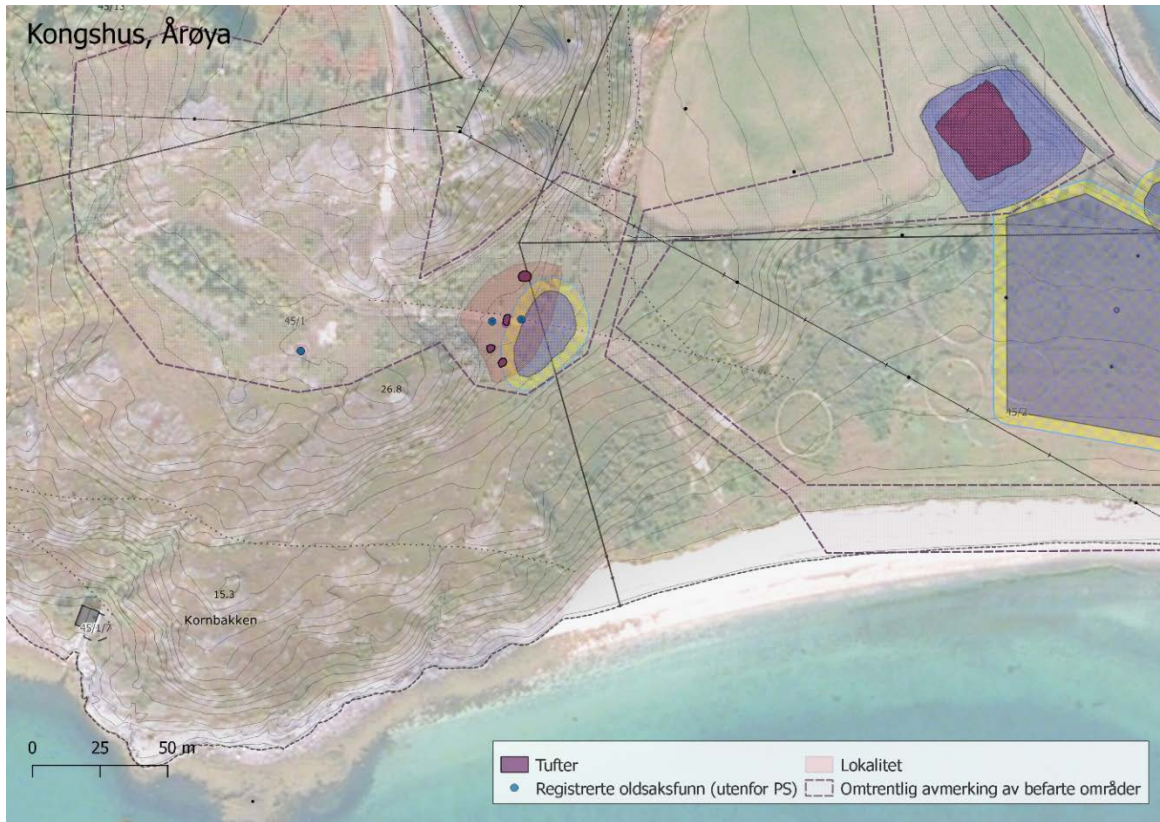
Funna som vart samla inn ligg på henholdvis 18,85moh (F1) og 19,19moh (F2)

Funna frå Kongshus er katalogisert i gjenstandsbasen med Ts15927.

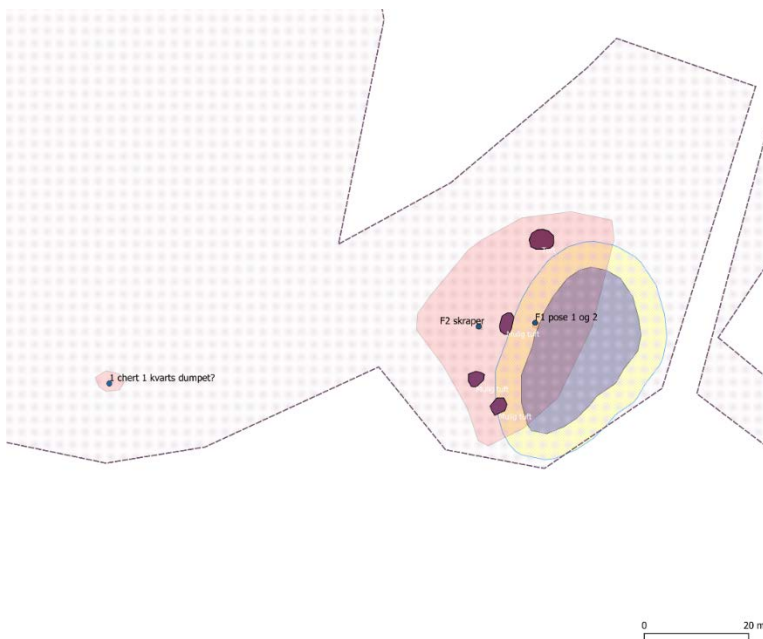
I 2018 vart det funne ein lokalitet med hellemlingar (ID241980) av Ingrid Sommerseth rett ved ID28416.

ID 239676 Kongshus - steinalderlokalitet

I dette område vart det observert eit par steinalderfunn (eit avslag i chert) og eit mulig avslag i kvartsitt på markoverflata. Massane i området såg ut som dei var sekundært deponerte så funna vart ikkje samla inn pga. dårlig kontekst, men området vart merka som område med funn (Figur 51).

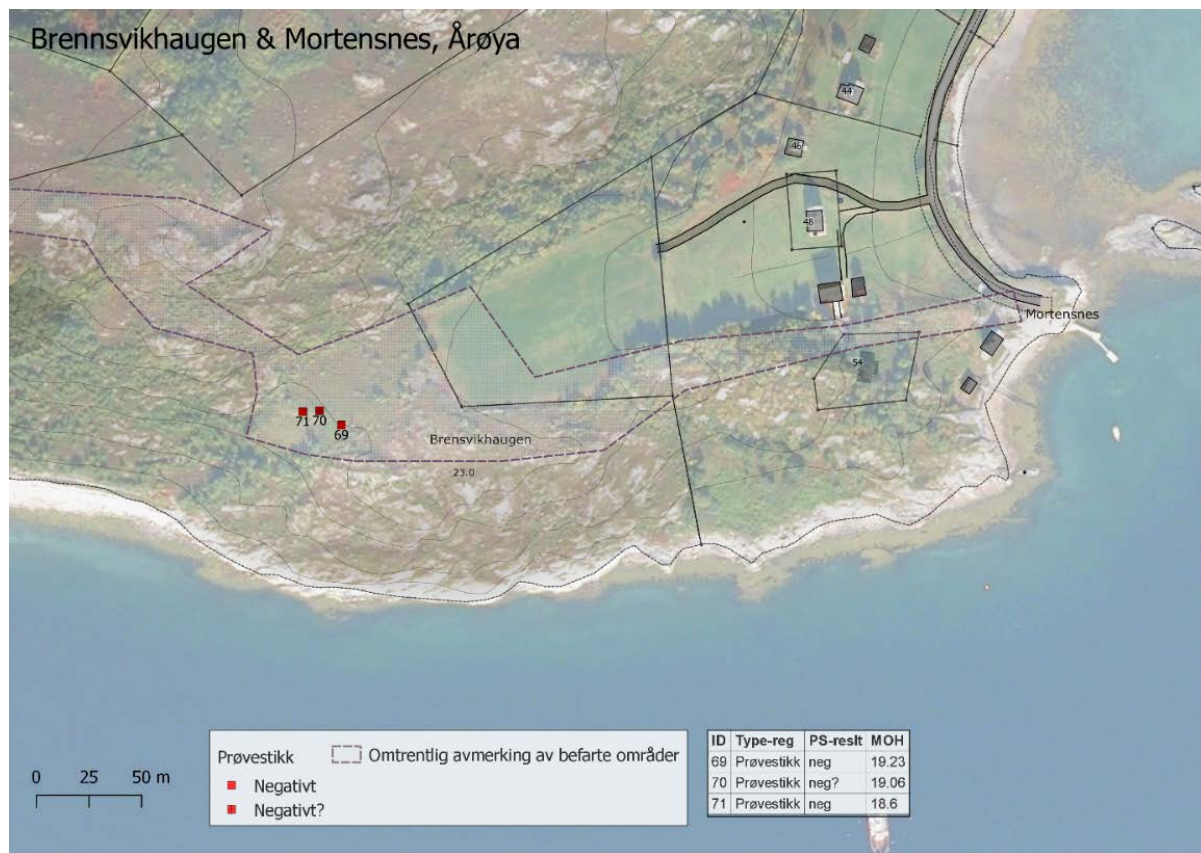
Figur 50 Oversikt over funna som vart gjort i overflata ved Kongshus. På bergflatene like ovanfor (NV) for denne lokailiteten vart det funne ny lokalitet med hellemalinger med ID241980 i 2018.

Figur 51 Oversikt over funn gjort ved overflata ved Kongshus

Området Brennsvikhaugen og Mortensnes

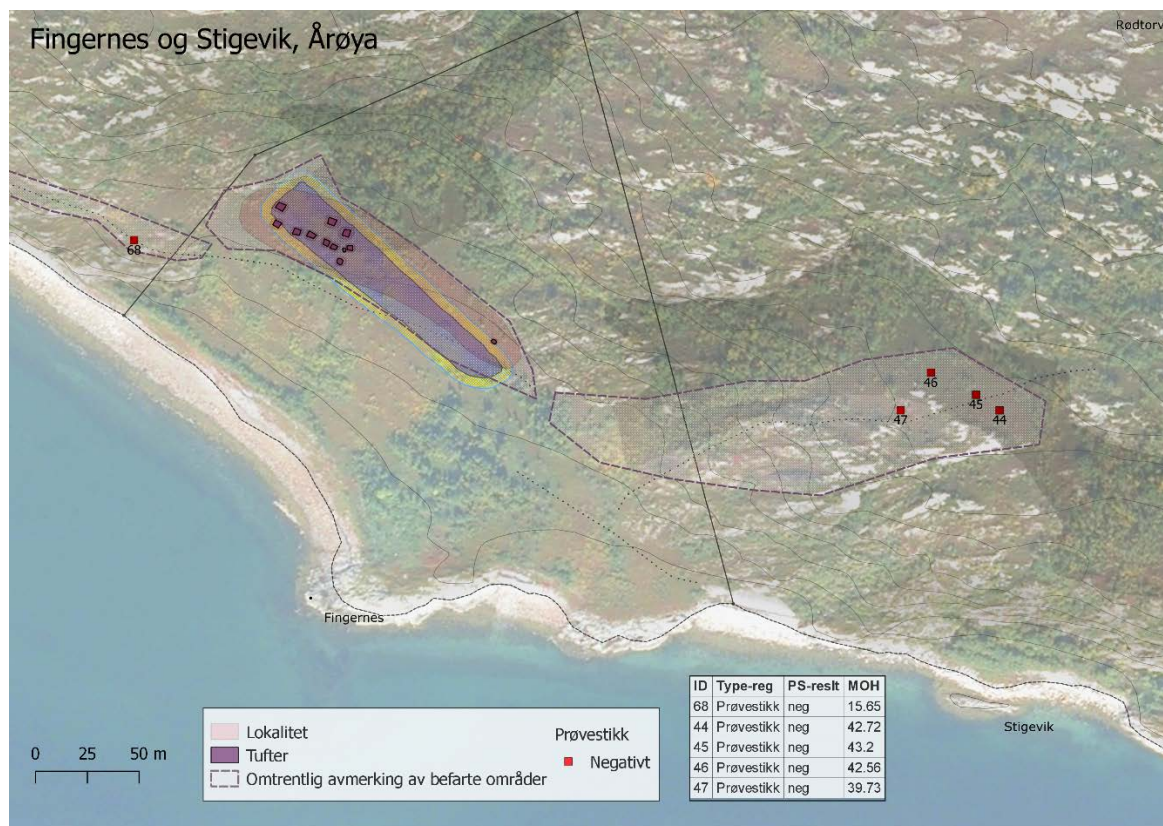
I dette området vart det tatt 3 negative prøvestikk. Området såg ut til å ligge på eit flott eid mellom Mortensnes og Brennsvik, nord for Brennsvikhaugen. Området ligg sørøst på den sørlige delen av Årøya

Figur 52 Området med negative prøvestikk ved Brennsvikhaugen / Mortensnes

Området Stigevik aust for Fingernes

Området ligg ved Stigevik på ei stor fin flate rundt 40moh rett aust (om lag 200m) for Fingernes, med tuftelokaliteten med ID59893 (sjå Figur 53). Det vart her tatt 4 negative prøvestikk.

Figur 53 Området ved Stigevik som vart synfart med negative prøvestikk.

Oppsummering

Tilsaman vart det registrert 12 nye lokalitetar med automatisk freda kulturminne under synfaringa på Årøya. Det omfattar 12 buplasser fra steinbrukande tid, mest truleg Yngre Steinalder og eitt nytt bergkunstfelt bestående av hellemalingar. Desse er lagt inn i Askeladden med eige ID-nummer og skildra i rapporten. Dei mange nyfunna syner kor stort potensiale for funn frå steinalder i dette området er.

For ein oversikt over dei registrerte områda med alle prøvestikk, sjå Figur 3. Det var særskilt området vest og sør på øya som vart prioritert og synfart grunna naturtilhøve og potensiale for funn frå steinalder, som var sentralt for vårt prosjekt.

Referansar

- Askeladden ID 47688-1, Transferelv1. Rapportskjema frå Bergkunstdatabasen, Transferelv1.pdf Niemi, Anja og Oppvang, Janne. 2018. Nyelv Nedre Vest. Utgraving av hustuffer og boplass fra yngre steinalder. I Tromsø. Tromsø Museums rapportserie nr. 46.
- Sommerseth, Ingrid. 1995. Rapport frå undersøkelse av boplassområde på Årøya, Alta Kommune 26/6-22/7 1995. Rapport i Topografisk Arkiv, Tromsø Museum, J.nr330/95 / Ark.nr. 57312. Dato 19/9.95